

Glasilo Mestne občine Novo mesto,
številka 4, letnik 2017

NOVO
MESTO

*Veseli
december*

Intervju: profesor Brian Field

**MO Novo mesto
zmagovalka ETM 2017**

GoNM, sistem za izposajo koles

PIŠE PRIHODNOST.

KAZALO

0 naslovnici

Glavni trg med prenovo odkriva marsikatero skrivnost.

0 fotografu

**Peter Žunič
Fabjančič,**

avtor naslovnice, je Novomeščan, ki svoja zanimanja usmerja v številne projekte na področjih kulture in kulturne dediščine, varstva okolja ter urbanega razvoja. Je ljubiteljski fotograf, ki uživa v iskanju in videnju novega in drugačnega, raziskovalec novih prostorov z namenom povezovanja in iskanja skupnega.

3	Uvodnik	26	Čista reka Krka
4	Županova kolumna	27	Požar v Zalogu
5	Koliko občane stane ...	29	OŠ Bršljin
6	Novomeški kolaž	31	OŠ Šmihel
8	Kronika občinskega sveta	32	OŠ Brusnice
10	Prispevki svetniških skupin	33	Vrtec Ciciban
13	Intervju: profesor Brian Field	34	Vrtec Pedenjped
15	Nova občinska spletna stran	35	Razvojni center Novo mesto
16	Zmagovalka ETM 2017	36	Lokalna akcijska skupina
18	GoNM, sistem za izposajo koles	37	Kulturni center Janeza Trdine
20	Javni poziv	38	Štukljevo leto
22	Bo vaš otrok ovca ali pastir?	38	Kres v Egiptu
23	Cepljenje proti gripi	40	Veseli December
24	Komunala Novo mesto	42	Anton Podbevšek teater

KO VEŠ, KAJ DELAŠ ...

Zadnja leta, pravzaprav že več ko desetletje, je pomemben del mojega življenja jamarstvo. Celó tako zelo, da sem že skoraj desetletje tudi član jamarske reševalne službe. Zato se omenjanju jamarstva pravzaprav nikjer niti ne morem izogniti, celo v uvodniku tega glasila ne. Pa ne le zato, ker je pred dnevi Jamarski klub Novo mesto, katerega član sem, praznoval 55 let od ustanovitve. Klubov in društev z dolgoletno tradicijo je v Novem mestu kar nekaj, vseh iz glave niti naštetí ne morem, zato jih v bojazni, da bi katerega izpuštil, ne bom našteval.

A na praznovanju me ni bilo, ker sem bil še s štirimi slovenskimi jamarskimi reševalci povabljen v Italijo. Na vsake tri leta imajo (izbrani) italijanski jamarski reševalci skoraj enotensko usposabljanje iz vodenja jamarskih intervencij ob nesrečah. Tokrat so prvič povabili tudi Slovence, kar nas je malce začudilo, kajti njihova tehnika reševanja se povsem razlikuje od naše in smo pravzaprav nekompatibilni. Seveda imamo vse jamarske reševalne službe (tudi druge, ne le jamarske) vaje z mednarodno udeležbo, saj ob nesreči v kakšni globoki in zahtevni jami nobena nacionalna služba ne zmora sama, kakor se je recimo še enkrat več izkazalo pri reševanju iz jame v Nemčiji, iz katere je reševanje trajalo 11 dni. Italijani sicer vsako leto pridejo k nam na kakšno od vaj, pa tudi mi k njim, a sodelujemo tako, da jim »odkažemo« del jame, v katerem potem rešujejo na svoj način, mi pri njih pa prav tako.

Zatorej smo bili verjetno upravičeno malce v dvomih, ali bi se vabilu k sodelovanju na usposabljanju sploh odzvali, a je na koncu verjetno zmagala radovednost in potrdili smo udeležbo. Usposabljanje je bilo osredotočeno na upravljanje reševalnih ekip na vajah in intervencijah, zunaj in v jami, predvsem seveda s poudarkom na italijanski tehniki. Zanimal jih je pa tudi slovenski pristop, kako vodimo vaje, s kakšnimi težavami se soočamo, kako jih rešujemo. Čeprav njihova organizacija ni povsem primerljiva z našo, saj imajo konec koncev prek 800 aktivnih reševalcev (desetkrat več kot mi), smo glede na analize preteklih vaj in intervencij enih in drugih ugotovili, da smo povsem primerljivi z Italijani, v nekaterih pogledih celo boljši.

Prvi dan smo se še malce »postrani« gledali in v zraku je bilo čutiti kar nekakšno nezdravo tekmovalnost. Ko smo se pripeljali do jame, v kateri smo imeli vajo, so se ponosno pohvalili, da je globoka 1300 m in dolga več kot 60 km. Mi pa smo jim seveda takoj vrgli pod nos, da ima naša najgloblja jama skoraj 1600 m, v Postojnski jami vozi vlak (v njihovi moraš pa peš hoditi!) ...

Foto: Tomaž Grdin

Pa opremo smo recimo skrivoma opazovali, ko smo se napravljali za v jamo, kakšno opremo imajo oni in kakšno mi. A tukaj moram poudariti, da v jamarstvu lepše začuda ni tudi boljše. Bolj si raztrgan in umazan, bolj te s spoštovanjem gledajo, ker to pomeni, da se veliko po podzemlju klatiš! No, v tem delu so bili oni boljši, bolj so bili razcapani od nas in potem smo Slovenci s privzdignjenimi nosovi modrovali, da če bi vedeli, da bomo tudi v tem tekmovali, bi pač prinesli s sabo »rezervno« opremo, ki je sicer že odslužena, a je jamarji nikoli ne vržemo proč. Za vsak primer.

Dobro, moram biti iskren, če bi hotel iti v Italijo s svojo »rezervno« opremo, ki jo tu in tam še vedno uporabim, me verjetno niti čez mejo ne bi spustili, čeprav živimo v Evropi brez meja ...

Zaključil bom z jamarstvom, ki žal zanima le jamarje, in prešel k bistvu. Ko smo namreč v podzemlju skupaj prelili prve decilitre znoja, smo se nemudoma začeli gledati drugače in razšli smo se v nadvse prijateljskem duhu. Z obljubo, da spomladi par inštruktorjev pošljejo k nam na tečaj. Vsaj osem se mi jih je že prijavilo in vsak od njih je zažugal, da njega pa ne smemo pozabiti, in prišepnil, kakšno podkupnino v obliki domačega vina bo s sabo prinesel ...

V nekaj kratkih dnevih nam je bilo vsem kristalno jasno: bolj se bomo spoznali, lažje bomo sodelovali. In potem vlakci v jamah ne bodo več najbolj pomembni!

Župan v svoji kolumni piše o delu, opravljenem v počasi iztekajočem se letu. Ni ga bilo malo, a ko govori recimo o energetski prenovi šol, opozori na po mojem mnenju najpomembnejšo zadevo – zakaj in za koga se vse to dela!

Preberite si tudi intervju, »zunanji« pogled je namreč vedno dobrodošel, stvari osvetli z drugega vidnega polja, tudi občinski svetniki imajo – kot v vsaki številki doslej – kaj povedati ali na kaj opozoriti, pa ...

No, obrnite stran, pa naslednjo, pa naslednjo ...

Novo mesto

Glasilo Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Damijan Šinigoj

KOORDINACIJSKI ODBOR

Sara Draškovič, Meta Retar, Tina Cigler, Peter Žunič Fabjančič, Urban Kramar

NASLOVNICA

Peter Žunič Fabjančič

JEZIKOVNI PREGLED

Kaja Cvelbar in Danica Rangus

PRELOM

ART32, d. o. o.

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.200 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

Gregor Macedoni, župan

DECEMBER 2017

DOBRO OPRAVLJENO DELO ZA NAŠI SEDANJOST IN PRIHODNOST

Gregor Macedoni, župan

Če imaš jasno širšo sliko ter vizijo, je veliko lažje delati posamezne korake. In naša občina je v letošnjem letu prehodila veliko korakov k bolj kvalitetnemu bivalnemu in delovnemu okolju. Poleti smo imeli v nekem obdobju po vsej občini aktivnih 45 različnih gradbišč. Zdaj se dela počasi zaključujejo, posamezne prenovljene ali novozgrajene objekte predajamo v uporabo. Da nam koristno služijo in dvigujejo kakovost življenja. Da oblikujemo okolje, v katerem bomo znali iskati ravnovesje med razvojem ter varovanjem virov, našega okolja. Veliko projektov poteka tudi zdaj, še več se jih pripravlja v ozadju, saj smo intenzivno vpeti v črpanje evropskih in državnih sredstev.

Pred nekaj tedni smo na OŠ Dragotina Ketteja praznovali zaključek energetskih prenov osnovnih šol, ki so bile del enega največjih občinskih projektov z vključenimi kar 27 različnimi javnimi objekti, predvsem šolami in vrtci. Ko smo pripravljali vse potrebno za izvedbo teh obsežnih del, smo veliko govorili o energiji, prihrankih ter drugih tehničnih in finančnih karakteristikah. Pa vendar gre samo in zgolj za tiste, ki v teh zgradbah preživijo veliko časa. Za naše otroke. In naši otroci so naša prihodnost. Gre seveda tudi za okolje. Za učinek prihranka energije, ki jo porabi 530 (štiričlanskih) gospodinjstev, kar predstavlja velikost petine slovenskih občin. Tudi vložek v okolje je naložba v prihodnost. Vesel sem, da smo pri izvedbi tega projekta prvi v Sloveniji, ki smo načrtali in dokončali tako obsežen projekt energetskih sanacij.

Pred mesecem dni sem na Brdu pri Kranju na nacionalni konferenci o uresničevanju zdravstvene strategije predstavil projekt Pešbus. Projekt, ki je prav v Novem mestu doživel najboljši odziv. Najprej s strani občine, nato povabljenih osnovnih šol, v nadaljevanju pa staršev in otrok ter prostovoljcev. Otroci nižjih razredov grmske osnovne šole so po točno določenih linijah ob spremstvu starejših (staršev, starih staršev in prostovoljcev) prihajali zjutraj v šolo peš (namesto z avtomobilom). Nekateri dlje kot 3 km. Res je – nekaj, kar je bilo pred 25 leti samoumevno, je danes projekt in na novo odkrita vrednota. Pa vendar smo naredili velik korak v pravo smer, ki ga je z občudovanjem sprejela vsa Slovenija. Številna okolja nas bodo skušala posnemati. A največ šteje to, da se projekt nadaljuje tudi letos, ker so ga starši in otroci vzeli za svojega. Ni večje nagrade in zadovoljstva.

Občine ne vodimo zunanje politike. Nekatero večje pa imamo tudi živahno mednarodno sodelovanje. Zato, ker sodelovanje krepi in ker se želimo iz tega sodelovanja tudi kaj naučiti za razvoj naše občine. V korist naših občanov. Ko predstavljamo naše lokalno okolje v širšem evropskem prostoru, smo deležni pozitivnih odzivov predvsem zaradi dveh področij: uspešnega gospodarstva ter jasno načrtane razvojne vizije, kako graditi lokalno skupnost, v kateri bo prijetno bivati, delati, se učiti in zabavati. Zato so pomembni koraki tudi na področju podpore nadaljnjemu razvoju našega gospodarstva, na vseh nivojih, od zagonskih podjetij do velikih in uspešnih slovenskih izvoznih družb. Zato je urejanje gospodarskih con in izvajanje podjetniških programov pomembno. Zaključena komunalna infrastruktura med obema novomeškima avtocestnima priključkoma (gospodarska cona Brezovica) je podlaga za številna delovna mesta.

Vesel sem tudi novih korakov na poti, da postanemo pametna občina, kjer se vse storitve povezujejo na način, da nam lajšajo

Foto: Peter Žunič Fabjančič

življenje. Oktobra smo predali v uporabo prve postaje sistema za avtomatsko izposajo koles. Majhen korak, ki je začetek večjega sistema, v katerem bomo gradili svoj sistem mobilnosti, ki ga bodo sestavljali tako sistemi izposoje koles, najema prevozov, javnega prevoza na zahtevo ter nadgrajena sistema mestnega potniškega prometa in parkiranja.

Resnično je že bilo in še bo veliko postorjenega za vse občane. To pa je možno zaradi vseh, ki podpirate zastavljeno vizijo in program, ki sem ga predstavil pred tremi leti in ga še nadgrajujemo, ter delo ekipe, ki ga izvaja. Če ne bi bilo več tistih, ki podpirajo naše delo, kot tistih, ki iščejo vsak možen izgovor za nasprotovanje, se projekti za prihodnost naše občine ne bi mogli izvesti. Zato zahvala vsem vam, ki v tišini ali na glas podpirate in s tem gradite uspešno zgodbo. Velika zahvala tudi vsem tistim, ki ste bili vpeti v izvedbo obširnega dela v tem letu in ste razumeli, da ste v službi občanov. Kot sodelavci v širši občinski upravi, kot zunanji izvajalci ali prostovoljci.

Ni lepšega kot iskreno veselje otrok na OŠ Dragotina Ketteja, ker imajo prenovljeno, lepšo ter prijetnejšo šolo. So najbolj srčni in neposredni med vsemi otroki. In ob njihovem veselju se še bolj jasno zaveš, kaj je naloga vseh nas, ki smo danes tukaj. Graditi okolje za naše otroke. Tako delamo za sedanjost in prihodnost.

KOLIKO OBČANE STANE ORGANIZACIJA DOGODKOV V OBČINI

Za Novo mesto kot regijsko središče in edino mestno občino v jugovzhodni Sloveniji se spodobi, da svojim občanom in obiskovalcem od drugod zagotavlja pester nabor dogodkov in aktivnosti. Prav je, da vsak izmed nas znotraj pestrega programa najde nekaj zase: bodisi za družbeno udejstvovanje ali pa družabno kratkočasenje. Gre za dejanski odraz kakovosti nekega okolja. Mestna občina Novo mesto jih zato vsako leto organizira sama ali pa podpre dogodke in aktivnosti najrazličnejših organizacij, ki popestrijo program in tako bogatijo življenje v naši občini.

S pristopom mestnega menedžmenta in z organizacijo dela v Zavodu Novo mesto smo prešli na vsebinsko in izvedbeno načrtovanje dogajanja na območju Mestne občine Novo mesto, s katerim že dokazano pridobimo velike učinke s sinergijami, ki jih spodbujamo pri najrazličnejših organizatorjih. Zastavili smo načrt, s katerim je občina pridobila t. i. glavne prireditve čez celo leto, ki jih organiziramo sami, naši javni zavodi oz. podjetja ali pa na razpisu izbrani izvajalci.

Koncert simfoničnega orkestra ob slovenskem kulturnem prazniku (Glasbena šola Marijana Kozine)	februar
Športnik leta (Zavod Novo mesto)	februar
Pustni ples	februar/marec
Dan žena (Zavod Novo mesto)	marec
Eko teden in dan Zemlje (Komunala Novo mesto)	april
Očistimo soseso (krajevne skupnosti)	april
Novomeški likovni dnevi (Dolenjski muzej)	maj
Krka živi – otvoritev (Zavod Novo mesto)	maj
Olimpijada krajevskih skupnosti (krajevne skupnosti)	junij
Praznik situl (Dolenjski muzej)	junij
Novomeški poletni večeri	julij/avgust
Jazzinty (Zavod Novo mesto)	avgust
Noč na Krki (Zavod Novo mesto)	avgust
Skoki v Krko (Zavod Novo mesto)	september
Evropski teden mobilnosti	september
Veseli december in silvestrovanje (Zavod Novo mesto)	december

Letni načrt izvedbe dogodkov dopolnjujemo s prireditvami drugih organizacij, ki z usklajevanjem datumov in povezovanjem uspevajo pridobiti vsako leto več obiskovalcev. Poleg neposrednega finančnega vložka v dogajanje v občini se pri nas odvijajo tudi številne aktivnosti v sklopu rednega delovanja društev in drugih organizacij, katerih sofinanciranje smo vam predstavili v eni od prejšnjih števil.

Sofinanciranje dogodkov zunanjih producentov	213.000
Sofinanciranje dogodkov javnih zavodov in javnih podjetij	113.000
Tematsko leto	120.000
Protokolarni dogodki	35.000

Podatki v EUR za leto 2017

Od leta 2015, ko smo s celoletnim praznovanjem obeležili 650. obletnico ustanovitve Novega mesta, se poslužujemo pristopa organizacije dogodkov v sklopu t. i. tematskih let. V letu 2017 je tako v organizaciji Dolenjskega muzeja potekalo Jantarno leto, v letu 2018 pa bomo v sklopu praznovanja 120. obletnice rojstva olimpijca in Novomeščana Leona Štuklja izvedli Štukljevo tematsko leto z geslom »Zdrav duh v Novem mestu«. Gre za celovit

Foto: Robert Kokot

koncept povezovanja in promocije Novega mesta ter vsega, kar lahko naša občina ponudi.

Poleg vsega Mestna občina Novo mesto vsako leto organizira prireditve, ki so protokolarnе narave in so vezane na pomembne obletnice ali pa obeleževanje spominskih dni oz. posebnih dosežkov.

Občinski praznik	april
Dan upora proti okupatorju	april
Sprejem krvodajalcev	junij
Sprejem najboljših osnovnošolcev	junij
Spominski dan položitve temeljnega kamna za izgradnjo prvega narodnega doma na slovenskem ozemlju	junij
Spominski dan na začetek osamosvojitvene vojne za samostojno Slovenijo	junij
Dobrodelni teniški turnir	september
Sprejem zlatih maturantov	september
Sprejem dekanov	september
Spominski dan na ustanovitev Novomeške čete	oktober
Komemoracije ob dnevu mrtvih	november
Novoletni sprejem	december
Sprejem prostovoljcev	december

Na Mestni občini Novo mesto smo zadovoljni s potekom dela in narejenimi koraki v pravo smer. Sedaj resnično težko kdo reče, da se v naši občini nič ne dogaja. Za to, da je izbira velika in da vsak lahko kaj zanimivega zase (če le išče) tudi najde, Mestna občina Novo mesto nameni kar nekaj proračunskih sredstev. Prav tako je pri tem potrebno pohvaliti tudi vse sponzorje in donatorje, ki jih v naši občini, kjer delujejo izjemno družbeno odgovorna podjetja, ne primanjkuje.

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA SEPTEMBER, OKTOBER 2017

IZRAČUN NADOMESTILA ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

Občinski svetniki so septembra v skrajšanem postopku potrdili **Spremembe in dopolnitve Statuta Mestne občine Novo mesto** in s tem pooblastili občinski svet, da lahko določa vrednost točke za izračun **nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ)**. Navedeno pooblastilo je sicer občinskemu svetu dano z Odlokom o NUSZ, ki pa je glede na odločitev Ustavnega sodišča razveljavljen.

Sprejeli so tudi Sklep o vrednosti točke za obračun NUSZ, ki mora biti v skladu z davčno zakonodajo sprejet in objavljen do konca leta 2017, da bo lahko osnova za odmero NUSZ za leto 2018. Ob upoštevanju navedenega je sklep o vrednosti točke pripravljen na podlagi odloka, ki je veljal na dan 31. 12. 2013, in ob upoštevanju vrednosti točke po sklepu iz leta 2014. Pri faktorju revalorizacije so vrednosti točke, ki so bile osnova za odmero NUSZ v letu 2017, samo revalorizirane z letnim indeksom rasti cen (skupno 1,7-odstotna rast cen življenjskih potrebščin glede na leto 2014).

Za zasedene prostore za vse dejavnosti so **zavezancem na območju mestnega jedra** svetniki na pobudo Občinske uprave priznali še naslednje **olajšave**: na ulicah Glavni trg, Rozmanova od št. 1 do št. 8 in Pugljeva ulica št. 10 se za **leto 2018 odmeri 50 % nižje NUSZ** v primerjavi z letom 2017 in **za leto 2019 25 % nižje NUSZ** v primerjavi z letom 2017. Na ulicah Florjanov trg, Prešernov trg, Sokolska ulica, Čitalniška ulica, Hladnikova ulica, Strma pot, Vrhovčeva ulica, Dilančeva ulica, Germova ulica, Šolska ulica, K sodišču, Streliška ulica, Trubarjeva ulica, Cvelbarjeva ulica, Detelova ulica, Jenkova ulica, Kapiteljska ulica, Mej vrti, Kosova ulica, Breg, Muzejska ulica, Kastelčeva ulica, Strojarska ulica in Frančiškanski trg se zavezancem **za leto 2018 in 2019 odmeri 25 % nižje NUSZ** v primerjavi z letom 2017.

PARKIRANJE V MESTNEM JEDRU

Občinski svet je sprejel **Odredbo o spremembah in dopolnitvah Odredbe o izvedbenih aktih k Odloku o ureditvi cestnega prometa v Mestni občini Novo**

mesto. S tem so zagotovili možnost, da stanovalci oziroma lastniki nepremičnin v območjih, kjer je parkiranje časovno omejeno, v določenih razmerah **dovolilnico za parkiranje lahko pridobijo brezplačno**. Pobudo za izdajo dovolilnice lahko podajo na sedežu Občinske uprave.

LETNI PROGRAM ŠPORTA

Občinski svet je oktobra v drugi obravnavi **sprejel predlog Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v Mestni občini Novo mesto**, s katerim občina zasleduje načela, določena v Zakonu o športu in Resoluciji o nacionalnem programu športa, in ki je osnova za vsakoletni občinski razpis, s katerim Mestna občina Novo mesto financira številne športne klube, kolektive in posameznike.

Poleg prej veljavnega Zakona o športu je področje športa v Mestni občini Novo mesto na lokalnem nivoju urejal tudi Pravilnik o merilih za sofinanciranje izvajanja letnega programa športa: opredeljeval je postopek izvedbe javnega razpisa, športna področja, ki so bila sofinancirana, in merila. Novi Zakon o športu določa, da morajo biti izvajalci letnega programa športa, športni programi in področja sofinanciranja, merila in pogoji za izbiro in sofinanciranje izvajalcev letnega programa športa, način določitve

višine sofinanciranja, sklepanje pogodb ter način izvajanja nadzora nad pogodbami opredeljeni v odloku. Zato bo novosprejeti Odlok v celoti nadomestil Pravilnik. Odlok je podlaga za objavo javnega razpisa na področju športa.

PROJEKT HIDRAVLIČNA IZBOLJŠAVA NA OBMOČJU OSREDNJE DOLENJSKE

Svetniki so se seznanili s **Poročilom o realizaciji projekta Hidravlična izboljšava na območju osrednje Dolenjske**, ki ga je predstavil Jernej Muhič iz Komunale Novo mesto. Svetnikom je pojasnil, da so zaradi nepredvidenih nujnih del na Ministrstvo za okolje in prostor podali **vlogo za spremembo krovne odločbe o sofinanciranju projekta, ki zajema delno spremembo upravičenih stroškov, spremembo diskontne stopnje in podaljšanje roka projekta do aprila 2019**. Celotni projekt bo kljub navedenemu ostal v okviru že odobrenih sredstev.

KADROVSKE ZADEVE

Na področju **kadrovskih zadev** so svetniki septembra podali soglasje h kandidaturi **dr. Jožeta Podgorška za dekana Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto**, imenovali **Andreja Resmana** za nadomestnega predstavnika Mestne občine Novo mesto v **Svet zavoda Razvojno**

izobraževalni center Novo mesto in nadomestnega člana **Odbora za komunalno in promet** Občinskega sveta, imenovali **Leopolda Kolenca** za nadomestnega člana **Odbora za družbene dejavnosti** Občinskega sveta in potrdili **sklep o neizbiri kandidata za delovno mesto direktorja javnega zavoda Zavod za šport, kulturo, turizem in mladino**. Za čas imenovanja direktorja na podlagi ponovljenega razpisa so za vršilca dolžnosti direktorja za obdobje do imenovanja direktorja oziroma največ za tri mesece od poteka enoletnega mandata vršilca dolžnosti direktorja imenovali **Roberta Judeža**.

Oktober so bile v ospredju volitve v Državni svet. Svetniki so najprej potrdili predlog Sklepa za imenovanje predstavnikov (elektorjev) v volilno telo za volitve predstavnikov lokalnih interesov v Državni svet. Mestna občina ima v regionalnem organu osem predstavnikov. Za predstavnike so bili izbrani **Dušan Kaplan, Gregor Klemenčič, Alojz Kobe, Ivan Kralj, Janez Povh, Borut Škerlj, Martina Vrhovnik in Adolf Zupan**.

Potrjen je bil tudi Predlog Sklepa za imenovanje kandidata za člana Državnega sveta – predstavnika lokalnih interesov. Na ta položaj so svetniki imenovali **Bojana Kekca**.

Občinski svet je podal pozitivno mnenje k imenovanju dosedanje direktorice **Milene Dular** na mesto **direktorice Doma starejših občanov Novo mesto** in imenovanju tudi dosedanje ravnateljice **Mojce Lukšič**

na mesto **ravnateljice Gimnazije Novo mesto** v novem mandatnem obdobju.

ŽUPANOVNO POROČILO

Župan Gregor Macedoni je v svojem poročilu predstavil aktualne projekte v Mestni občini Novo mesto. V sklopu prenove mestnega jedra arheologi nadaljujejo dela na terenu pred rotovžem, gradbinci pa so za potrebe prevoza materiala zaprli parkirišča od Arkade bara do Foto Asje, na Rozmanovi ulici pa vzpostavili bočna parkirišča za kratkotrajno parkiranje. V oktobru je zaživel sistem za izposojlo koles, Občinska uprava pa je delala tudi na pripravi rebalansa proračuna 2017 in spremembi proračuna 2018. Ob tem se na državni ravni z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 spreminja višina povprečnine, možnost sprejemanja dvoletnih proračunov ter pravna podlaga za sprejemanje odlokov o NUSZ. Mestna občina Novo mesto z državo aktivno komunicira prek Razvojnega sveta regije JV Slovenija, kjer si prizadeva za optimizacijo porabe kohezijskih sredstev na področju okoljskih projektov in projektov mobilnosti. Nadaljuje se dobra praksa sofinanciranja projektov krajevnih skupnosti, ki so že prejele poziv za sodelovanje v letu 2018. 10. oktobra je z deli začel izvajalec nosilne konstrukcije za pokrijte velodroma v Češči vasi, kjer občina v sodelovanju z državo, Olimpijskim komitejem in tremi panožnimi zvezami načrtuje Olimpijski vadbeni center Češča vas. V teku sta tudi javni naročili za izvajalce del na državnih

cestah skozi Lešnico in Šmihel. Vlada RS je sprejela Odlok o načrtu za kakovost zraka za Mestno občino Novo mesto, ki se sprejema za občine s povišano onesnaženostjo zraka z delci PM10. Zaključene so prijave za pridobitev občinskih štipendij, poteka ocenjevanje kandidatov in izbor štipendistov. V začetku oktobra so bili v Novem mestu predstavniki razvojnega podpornega programa Evropske investicijske banke, ki so se seznanili z vizijo razvoja mesta in postavili dvomesečni termiski okvir, v katerem bodo izvedli ocenjevanje razvojnega potenciala Novega mesta in zastavljenih razvojnih projektov.

OSTALI SKLEPI

Svetniki so sprejeli **Tehnična pravilnika o javnem vodovodu in javni kanalizaciji na območju Mestne občine Novo mesto**, ki ju je treba uskladiti s pristojnima odlokom, sprejetima v letu 2017.

Na področju **premoženjsko-pravnih zadev** so svetniki sprejeli **tretjo dopolnitev načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Mestne občine Novo mesto za leto 2017** – tretjo dopolnitev načrta razpolaganja z nepremičnim premoženjem za leto 2017, prvo dopolnitev Načrta pridobivanja nepremičnega premoženja za leto 2017 in prvo dopolnitev Načrta razpolaganja s premoženjem v vrednosti nad 10.000 evrov za leto 2017. Sprejet je bil sklep o ukinitvi statusa javnega dobra in vzpostavitvi statusa grajenega javnega dobra na nekaterih nepremičninah.

ALOJZI MUHIČ (1950–2017)

se je rodil v Birčni vasi, kjer je s svojo družino živel vse svoje življenje. Bil je oče štirih otrok in dedek šestim vnukom. Že zelo zgodaj, pri petnajstih letih, se je aktivno vključil v družbeno življenje krajevne skupnosti in občine. Bil je javna osebnost, nosilec številnih javnih funkcij, od direktorskih do predsedniških v različnih prostovoljnih in neprofitnih organizacijah. Predvsem pa se ga spominjamo kot župana, ki je zaznamoval Mestno občino Novo mesto v obdobju od 2006 do 2014.

V času njegovega županovanja so se na splošni družbeni ravni zgodili trije ključni momenti, ki so bistveno zaznamovali tudi Mestno občino Novo mesto: svetovna gospodarska kriza, ki ni obšla Slovenije in občine, delitvena bilanca med novonastalimi občinami ter sprememba zakona o financiranju občin. Kljub temu lahko v njegovo zapuščino štejemo številne izpeljane in začete projekte na področju komunalne in športne infrastrukture, Novo mesto je dobilo nekatere pomembne mestne vpadnice, prenavljati pa so se začeli tudi vrtci in šole.

Projekti, ki so bili realizirani v mandatu Alojzija Muhiča, služijo Novomeščanom in lajšajo vsakdanje življenje na različnih področjih. Kot javna osebnost na vidnih in pomembnih funkcijah je za sabo pustil sledi, ki so zaznamovale različna podjetja in organizacije, katere je vodil, zaznamoval pa je tudi naše občane in občino.

Sandra Boršič

Foto: Jasna Šinkovec

Pločnik ob Ljubljanski cesti je bil nujno potreben prenove.
Peter Žunič Fabjančič

Arheologi, ki spremljajo preno-vo mestnega jedra, so sredi Glavnega trga naleteli na odlično ohranjeno starodavno tlako-vanje.
Peter Žunič Fabjančič

Urejanje osrednje avtobusne postaje smo nadaljevali s preno-vo dotrajanega stopnišča.
Peter Žunič Fabjančič

V Novem mestu je oktobra zaživel sistem za izposo-jo koles GONM.
Peter Žunič Fabjančič

Tradicionalni Dan brez avtomobila je otrokom ponudil številne zanimivosti.
Danilo Kesič

V družbi uspešnih gospodarstvenikov pred podelitvijo regionalnih gazel 2017.
Danilo Kesič

Na 7. dobrodelnem županovem teniškem turnirju smo športno društvenje znova nadgradili s plemenitim namenom.
Danilo Kesič

Srečanje z udele-ženci mednarodne izmenjave učiteljev, ki jo je Osnovna šola Šmihel pripravila v okviru programa Erasmus+.
Urban Kramer

Ob 119. obletnici rojstva smo se poklonili našemu največjemu olimpijcu Leonu Štuklju, prihodnje leto pa mu namenimo Štukljevo leto 2018.
Urban Kramer

Eden izmed mestnih avtobusov je dobil prepoznavno preobleko.
Peter Žunič Fabjančič

Zaklade naše preteklosti smo v sodelovanju z arheologi postavili na ogled. 🗣️ Peter Žunič Fabjančič

Napoved Štukljevega leta 2018 smo prepustili legendam novomeškega športa. 🗣️ Urban Kramer

Ob začetku šolskega leta še posebej poudarjamo ukrepe za izboljšanje prometne varnosti. 🗣️ Peter Žunič Fabjančič

Tradicionalno polaganje venca v spomin na someščana, ki je za domovino žrtvoval vse. 🗣️ Peter Žunič Fabjančič

Pridni maturantje so si zaslužili kosilo z županom. 🗣️ Peter Žunič Fabjančič

Brv v Irči vasi je ambiciozen projekt, ki bo povezal veliki stanovanjski soseski na obeh bregovih Krke. 🗣️ Peter Žunič Fabjančič

Propadanje velodroma se mora končati, nova podoba že prihodnje leto. 🗣️ Peter Žunič Fabjančič

Gaber, ki ga je bilo treba odstraniti z Glavnega trga, bo odslej ponujal senco uporabnikom pumpracka. 🗣️ Urban Kramer

Gospoda iz Inštituta regij Evrope si želita sodelovanje z našo občino. 🗣️ Peter Žunič Fabjančič

Prizadevanja za izgradnjo tretje razvojne osi so to jesen pripeljala do pomembnega koraka. 🗣️ Peter Žunič Fabjančič

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

ZAHTEVAJMO SPREMEMBE, BODIMO AKTIVNI

»Briga me, samo da imam mir ...« – izjava iz ene izmed slovenskih revij. Še kako resnična, če opazujemo naše ravnanje ob škodljivih dogodkih v našem ožjem ali širšem okolju. Poskušam razumeti ljudi, ki nimajo zaupanja v delovanje oblasti. In so zato apatični. Mimo nas pa so nezaznavno prodali tujcem polovico zalog dragocene pitne vode; sicer prenizke pokojnine so padle v zadnjih letih za 8 % in zdaj se plače in druge pravice precej zvišujejo, za pokojnine pa napovedujejo le simboličen dvig; po oceni sindikatov živi pod pragom revščine čez 500.000 ljudi. Pod raznimi, sicer všečnimi ukrepi se ustvarjajo pogoji za odpravo javnega zdravstva. Nezaposleni mladi izobraženci se selijo v tujino, čeprav smo v njihov študij vložili skoraj 200.000 evrov. Postajamo družba, v kateri bo tretjina starejših. In za njih že zdaj ni dobro zdravstveno poskrbljeno. Nekaterim javnim poklicem gredo plače v nebo, kakovost njihovega dela pa se sploh ne meri. Semen, iz katerih pridelujemo hrano, kmalu ne bomo imeli več. Te bodo v bankah semen dvanajstih korporacij na svetu, v EU v Nemčiji in Franciji. Nekateri ocenjujejo, da je to hujše kot nevarnost atomske bombe. Uveljavljanje umetne inteligence bo imelo za posledico milijone izgubljenih delovnih mest. Komunalne storitve se zelo dražijo ...

Tudi zaradi zgoraj navedenega je med vsemi potreben nov dogovor o tem, kako bomo živeli jutri. Prihajajo volitve v državni parlament, v občinski svet, za župana. Opazujte svoje predstavnike, kako delajo, in volite zase. Včasih se mi zdi, da bi na to morali biti še posebej pozorni starejši. Zaradi njih samih, pa tudi naših otrok in vnukov. Ni vseeno, kaj jim bomo zapustili. Zato naj nas razni bombončki v zadnjem letu ne zavedejo preveč. Niso čisto pravi. Politiki računajo, da smo pozabljivi. Upam, da se motijo. In morda ste že spoznali, da novi obrazi ne prinesejo dobrih sprememb. Bo skoraj tretjina starejših imela v prihodnje v občinskem svetu spet samo dva svetnika namesto dvakrat, trikrat več in v parlamentu le deset namesto vsaj še enkrat toliko.

Potegnimo se že vendar enkrat zase, saj bo to dobro za vse. Zamujena nova štiri leta so namreč lahko usodna ...

mag. Adolf Zupan,
Svetniška skupina DeSUS

Praznični čas, v katerega vstopamo, je vedno izvrsten trenutek za pogled proti mesecem, ki so za nami. V Listi Gregorja Macedonija z veseljem ugotavljamo, da so bili za Mestno občino Novo mesto intenzivni in nadvse uspešni. Posamezne točke programa, ki je prepričal mnoge, da so nam leta 2014 zaupali svoj glas, izvajamo prek najrazličnejših projektov s polno paro. Županu Gregorju Macedoniju z ekipo redno uspeva dosegati rezultate, o katerih so nekoč odgovorni zgolj govorili. Ne le da nam zdaj v Novem mestu ni potrebno več prekuhavati vode, z zadovoljstvom izpostavljamo, da so se v letu 2017 zaključile energetske sanacije sedemindvajsetih javnih objektov, začeli smo s prenovo mestnega jedra, po programu sofinanciranja projektov krajevnih skupnosti smo že drugo leto zapored izvedli številne projekte v prav vseh aktivnih krajevnih skupnostih po njihovih prioritetah, po vsakoletnem programu izvajamo preplastitve cest in optimiziramo sisteme javnih služb, s čimer bomo dosegli višjo učinkovitost našega dela v korist občanov. Izzivov je še veliko, vendar smo v Listi Gregorja Macedonija prepričani, da bodo cilji prihodnjih let doseženi prav tako zavzeto in uspešno. Ker imamo radi Novo mesto.

Jasna Kos Plantan,
Svetniška skupina LGM

Ta mandat občinske uprave, sveta in župana je mandat velikih projektov, ki so bili odrivani na stran že tako dolgo, da so mnogi prenehali verjeti, da bodo kadarkoli sploh izvedeni.

A mandat se je začel z bolj urgentnim projektom hidravlične prenove.

Lansko leto, približno v tem času, smo se v Novem mestu že razveselili novice, da prekuhavanje vode ne bo več potrebno. Ta

problem je bil v preteklosti tako pereč, da je v javnosti veljalo mnenje, da ima novi župan samo eno nalogo do naslednjih volitev: da uredi oskrbo s pitno vodo, kar pa je bilo urejeno do polovice mandata. Vmes pa veliki projekti niso čakali: prenova mestnega jedra, pokritje in prenova velodroma, cesta skozi Brusnice in Straška cesta, preplastitev Šmihelskega mostu, obiskovalci šol in vrtcev so zagotovo opazili energetske prenove objektov, do pomladi bomo dobili novo železniško postajo za Šolski center Novo mesto, pričela se bo prenova Šmihelske ceste, zgrajena bo inovativna brv čez Krko ...

Vsi projekti imajo skupno to, da so zahtevali veliko pogajanj in pritiskov tako na vlado kot na ostale udeležene v projektih. Skupno imajo tudi to, da je zaradi njih prišlo v občino veliko evropskega in državnega denarja. Samo hidravlična izravnava je na primer "težka" za polovico občinskega proračuna.

Skratka, stvari se premikajo. Razumljivo, da spremembe koga tudi zmotijo. Tako je bilo recimo pri menjavi dreves na Straški cesti in Glavnem trgu. Te reakcije so razumljive, saj človek običajno najprej vidi drevo, šele nato, če se poglobi, pa tudi celoten gozd. Ta se skriva v dejstvu, da so projekti načrtovani in se ne zgodijo čez noč. Če bi se drevesa sekalo na pamet, bi to bil razlog za alarm, vendar ni tako. Prenova mestnega jedra je bil dolg projekt z več javnimi obravnavami, sodelujočimi iz vseh relevantnih strok in z odgovornimi organizacijami s teh področij. Straški drevede je prav tako načrtovala gozdarska stroka in je v resnici popravil preteklo napako. Sedaj so zasajena drevesa ustrezne sorte, dorečeno je vzdrževanje, s tem pa je zagotovljeno, da jih ne bo obrezoval vsak, ki zna prižgati motorno žago.

Marko Dvornik,
Svetniška skupina NSi

S 45 MILIJONI EVROV PRORAČUNA MONM BI MORALI NAREDIRI BISTVENO VEČ!

V GAS – Gospodarsko aktivni stranki smo prepričani, da bi se dalo v MO NM z gospodarnim obnašanjem, namensko porabo,

doslednostjo, strokovnostjo in enakimi merili za vse narediti bistveno več.

Članek je omejen na največ 1500 znakov, torej lahko navedem samo nekaj primerov, ki se po mnenju GAS niso izvajali v dobrobit občanov, čemur smo nasprotovali in na kar smo opozarjali:

- **103-odstotni dvig cene obdelave, odlaganja in infrastrukture za komunalne odpadke v MO NM;**
- **povečanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za:**
 - 40 % za zunanjo trgovino, banke, zavarovalnice, poslovne storitve,
 - 30 % za gostinske storitve, turistično posvetovanje in trgovino,
 - 20 % za obrtno pridobitne storitve;
- **javno-zasebno partnerstvo:** prvotno je MO NM ocenila energetska prenova 34 objektov na cca. 0,9 milijonov evrov, na koncu je bila podpisana pogodba za energetska prenova 24 objektov prek energetskega pogodbeništvu za cca. 3,8 milijonov evrov;
- **cona Brezovica:** MO NM je ovrednotila investicijo na 1,4 milijonov evrov, dobrih 14 dni po tem je bila podpisana pogodba za 1.983.383 evrov;
- **novoustanovljeni Zavod Novo mesto:** ukinitelj Zavoda za turizem in združitev Agencije za šport ter Kulturnega centra Janeza Trdine v nov Zavod Novo mesto z namenom racionalizacije; po »racionalizaciji« gre iz proračuna MO NM (2017) za te namene za 615.970 evrov več sredstev.
- **hidravlične izboljšave vodovodnega sistema:** za 558.857 evrov podpisanih aneksov že pri izdelavi temeljev, kljub temu da je pogodba podpisana na ključ;
- **cesta skozi Brusnice:** Po pogodbi med MO NM in KS Brusnice bi morala biti izvedena najkasneje do 30. 6. 2012. Po večletnih izgovorih na državo naj bi gradnja ceste končno stekla. Upajmo, da bo res.

Alojz Kobe,
Svetniška skupina GAS

KAKO NAM LAHKO USPE ZAGOTOVITI KAKOVOSTNO IN DOSTOPNO JAVNO ZDRAVSTVO?

Spoštovane občanke in občani, glede na moje pretežno delo v zdravstvu, ki ga jemljem kot »poslanstvo«, se v svojem kratkem prispevku obračam na vas z razmišljanjem in apelom odgovornim

za ureditev razmer v zdravstvu, ki niso rožnate.

V zadnjih petnajstih letih si je vsakokratna vlada postavila za cilj reformo zdravstva. Reforma pomeni zavestno odločitev za spremembe. Spremembe pa nujno povzročijo »konflikte«. Reforme ni mogoče izpeljati na način, da ne bi nikogar nič zmotilo. Posamezne skupine udeležencev v zdravstvu (delodajalci, cehovska združenja, dobaviteljske verige ...) se zbojijo za svoje pridobljene privilegije. Zato vse skupine izražajo potrebo po reformi, vendar le, dokler le-ta ne doseže njih. V zadnjih petnajstih letih se je vedno našel kdo, katera od skupin, ki je nasprotovala temeljnim postavkam reforme, še preden se je karkoli zgodilo v smeri izboljšav in razvoja zdravstvenega sistema. In tudi tokrat ni nič drugače.

V vsakdanjem življenju slehernega posameznika sta v prvi vrsti pomembni dostopnost do zdravstvene oskrbe ter kakovostna in varna zdravstvena obravnava. Zdravstvene storitve morajo biti dostopne vsem državljanom, dostopnost mora temeljiti na bolnikovih potrebah in ne na njegovi sposobnosti plačila.

Da ima naš zdravstveni sistem pomanjkljivosti, se zavemo, ko čakamo na pregled, na obravnavo, na izvide, na pojasnila, zakaj smo morali tako dolgo čakati, na nejasna napotila, kje se lahko naročimo na nove preglede in posege.

Ustrezen sistem financiranja zdravstvenih storitev, ki bo temeljil na ustrezni zdravstveni mreži in v zdravstvo prinesel več denarja, ter učinkovita in prožna organiziranost javnih zdravstvenih zavodov, stimulatивно nagrajevanje zaposlenih po dosežkih ter profesionalen in odgovoren menedžment v zdravstvu z ustreznimi menedžerskimi orodji so ključni izzivi reforme zdravstva v državi. Ti izzivi pa so nujni za resnično zmanjšanje čakalnih vrst in s tem za dostopnost zdravstvenih storitev vsem državljanom, ki so poleg kakovosti in varnosti glavni pokazatelj dobrega zdravstva v državi. Na vladi in resornem ministristvu za zdravje je, da zagrizeta v kisló jabolko izzivov in pospešeno pripravita ter speljeta ustrezno zakonodajo za ureditev opisanih razmer v zdravstvu. Vsem nasprotovanjem vseh možnih interesnih skupin navkljub ...

dr. Milena Kramar Zupan,
Svetniška skupina SD

KAKO SE URESNIČUJE »NOVO MESTO PRILOŽNOSTI«?

V stranki SDS smo v svojem volilnem programu zajeli ureditev in stabilizacijo javnih financ ter izvedbo nekaj večjih projektov. Danes lahko s ponosom ugotovimo, da so javne finance v obvladljivih okvirih, novi vodarni Jezero in Stopiče sta dokončani, v teku je izvedba hidravličnih izboljšav. Predvidena izvedba brvi v Lrči vasi, ki bi povezala športni park Portovald z velodromom v Češči vasi se je nekoliko ustavila, saj je treba dokončati postopek razlastitve. Za brv pa je izdelan idejni projekt. Med drugim so se začeli tudi drugi večji projekti, npr. ureditev Straške ceste, Glavnega trga ter velodroma. Z začetkom del na Straški cesti se je med občani pojavilo obilo kritik na račun hitrosti izvedbe del ter pogostih zastojev. Prav tako so se s pričetkom del na Glavnem trgu pojavile kritike na račun podrtih dreves ter poteka izvedbe del. Le kakšni komentarji bodo sledili z začetkom gradbenih del na velodromu v Češči vasi?

Kar nekaj komentarjev je res umestnih, vendar če se ozremo v preteklost, bomo videli, da res ni bilo tako velike gneče na cestah, drevesa so bujno zelenela, na drugi strani pa je ostalo dejstvo, da se v mestu in okolici ni nič spremenilo.

Spoštovane občanke in občani, pogledimo na investicijsko dogajanje v MONM s pozitivne strani in skušajmo vzeti vse za dobro. Zakaj bi sedeli v avtomobilih in se jezili nad gnečo? Sprehodimo se čez Glavni trg in si skozi odškrnjene zavese ali s terase oglejmo enkratno kulturno dediščino naših prednikov. Poklonimo someščanu nasmeh ter pokramlajmo o trenutnem dogajanju v Novem mestu in zagotovo bomo skupaj lažje premostili ovire, ki so nastale z gradnjo »Novega mesta prilóžnosti«.

Peter Kostrevc, univ. dipl. inž. arh,
Svetniška skupina SDS

PREMIKI V RAZVOJU NOVEGA MESTA

Opozicijska SMC se pred koncem tretjega leta vladanja sedanje mestne oblasti sprašuje, kaj s(m)o naredili sami in kaj so za nas naredili drugi za razvoj Novega mesta v letu 2017?

Državna politika, v kateri ima veliko večino SMC, na čelu s predsednikom Vlade in našo poslanko v Državnem zboru, našim ministrom za infrastrukturo in naša ministrica za zdravje so prepoznali pomen Mestne občine Novo mesto kot razvojno najpomembnejšega središča. Predsednik vlade in minister za infrastrukturo sta

napovedala, da bo izgradnja prvega dela vzhodne obvoznice, južnega kraka 3. razvojne osi, zaključena v letu 2022. Zgrajen bo četrti most čez Krko in s tem bodo rešene prometne zagate v mestu.

Država je podpisala državni protokol o izgradnji zahodne novomeške obvoznice od AC priključka Novo mesto Zahod (Karteljevo) mimo Podbreznika in čez reko Krko do Regrških košenic in naprej do Pogancev, kjer se bo ta cesta združila s tretjo razvojno osjo.

Splošna bolnišnica je s pomočjo ministrice za zdravje in državnim denarjem odprla nov angiografski-katetrski laboratorij, ki je osnova intervencijske kardiologije.

Zagotovo smo lahko ponosni na uspehe na področjih **kulture** in šolstva, kjer ni nobene politike in kjer delujejo ljudje akcije, znanja, humanizma in se ne omejujejo v prostoru in času – v gledališču APT in visokošolskem prostoru.

Gledališče APT je s predstavo *Ljudje, kot smo mi* v režiji Nejca Gazvode avgusta gostovalo na Korčuli. Predstava je inspirirana z deli **Kazua Ishigure**, letošnjega Nobelovega nagrajenca. Z *Antigono* so gostovali na Mljetu, o predstavi in gledališču pa so prispevke objavili na HRT, v časopisih *Dobro jutro, Hrvatska*, *Dubrovačka panorama* ... APT je gostoval v tekmovalni sekciji Zlata paličica v Cankarjevem domu, nato v Kobaridu s predstavo *Zenon: Heraklit*, v Cankarjevem domu v Ljubljani in v Celju z Žiškovo *Antigono* ter na Borštnikovem srečanju s *Slovenija gori*.

Novomeški visokošolski prostor je po dobrih 20-ih letih prizadevanj in razvoja izpolnil pogoje za ustanovitev **univerze**. Pozitivna odločba NAKVIS, podprta s strokovnim mnenjem mednarodno sestavljene komisije, je potrdila kakovostno izobraževalno in znanstveno delo fakultet. Upati je, da občinska oblast ne bo zamudila priložnosti in se bo vsaj sedaj, na koncu, priključila kot soustanoviteljica.

Če bo navedenim zgledom sledila še mestna oblast, če bo slišala tudi opozicijo, potem imamo priložnost, da iz drobovja razritega mestnega jedra našega časa zrastemo v humanistično oblikovano ter k človeški sreči in ljubezni do soljudi usmerjeno družbeno okolje.

Borut Škerlj,
Svetniška skupina SMC

ZASKRBLJENI ZA ZDRAVJE NAŠIH OTROK

V Solidarnosti Novo mesto smo resnično zaskrbljeni zaradi škodljivega vpliva naše prometne politike na zdravje naših otrok oziroma vseh občank in občanov. Priča smo številnim gradnjam novih in novih parkirišč v Novem mestu. Odprlo se je veliko parkirišče na mestu nekdanje občinske stavbe v parku pri Kulturnem centru Janeza Trdine. Odprlo se je začasno parkirišče pri tržnici. Bolnišnica Novo mesto načrtuje novo parkirišče za zaposlene, ki bo povzelo obstoječo zelenico v bolnišničnem kompleksu. V Kosovi dolini se nam prav tako obeta parkirišče za zaposlene v Krki ...

V Solidarnosti razumemo potrebe občanov in občanov oziroma zaposlenih po tem, da pravočasno pridejo do zelenega cilja (bodisi na delovno mesto ali po opravkih). Vendar hkrati opozarjamo, da je Novo mesto eno od najbolj onesnaženih mest v Sloveniji. Eden glavnih generatorjev onesnaževanja je tudi motorni promet. Koncentracija nevarnih delcev v Novem mestu občasno celo preseže mejo, ki jo svetovna zdravstvena organizacija (WHO) priporoča za zdravje ljudi.

Ste začudeni, da se število kroničnih obolenj pri ljudeh iz leta v leto povečuje? Ste začudeni, da za rakom čedalje pogosteje zbolevajo celo naše domače živali, npr. psi? Ali menite, da je to naključje? Zagotovo ne: razlog je v nezdravem okolju, ki ga živimo ljudje in živali v sodobnih mestih.

V občinskem svetu svetnika Uroš Lubej in Mitja Sadek zato odločno zagovarjaya načela trajnostnega razvoja. Zavzemava se za to, da bi se občinski denar investiral predvsem v izobraževalne in športne programe, namenjene najširši populaciji. Če vlagamo v promet, moramo vlagati v to, da se razvijajo mestni potniški promet, kolesarjenje in pešpoti. Nasprotujeva pretiranim gradnjam novih cest in parkirišč. Tisti, ki uporabljajo mestna parkirišča, pa bi po našem mnenju morali participirati s prispevkom za gradnjo trajnostnih oblik prometa. Nihče od nas nima pravice škodovati zdravju drugega človeka.

Občankam in občanom želiva zdravo novo leto 2018.

Uroš Lubej in Mitja Sadek,
Svetniška skupina Solidarnost

KAJ IMATE RAJE – POLITIČNO PRERAČUNLJIVOST ALI NAČELNOST?

V Novem mediju in na svojem Facebook profilu (Jiří Volt) sem pred kratkim objavil manjšo študijo izgradnje novomeškega bazena. In kaj se mi je pripetilo, ko sem šel peš po mestu?

Po glavi se mi podijo nove zamisli in ideje, ko me ogovori »ugleden« politik, ki je aktiven v naši občini že kar nekaj časa. Reče mi: »Jiří, take študije in objave moraš med ljudi poslati pred volitvami, da boš spet izvoljen.« Seveda sva se malo pogovarjala in rekel sem mu, da me (žal) take stvari ne zanimajo. Odločno sem mu povedal, da se bom boril za bazen ves čas, ne samo pred volitvami. Mnogi veliko obljublajo, se oglašajo samo pred volitvami. O moji izvolitvi bodo oziroma boste odločali ljudje, občani in občanke, ne pa kvazipolitiki, ki čakajo na »pravi trenutek« za objavo svojih velikih obljub ...

Omenjeno študijo nove pridobitve si lahko pogledate na mojem Facebook profilu. Velikokrat je bilo že povedano, da smo edina mestna občina, ki nima bazena, da je treba v našem mestu razviti plavalno kulturo in da je plavanje športna panoga, ki je osnova za mnoge druge. In samo od nas je odvisno, ali se bomo za udejanjanje tega pomembnega cilja v splošno družbeno dobro trudili ves čas ali zgolj pred volitvami. In še to predvsem z besedami v kakšnem lokalu ob bogato obloženi mizi ter v medijskem prostoru ...

Nas je dovolj, ki lahko premaknemo ta voz naprej? »Bomo zmogli? Bomo, ja,« bi rekel mojster Miha.

Novo mesto si bazen zasluži. In mora ga dobiti. Želim si, da bi bili ponosni na naše mesto in bi imeli najpomembnejšo infrastrukturo. Ne le mi, tudi generacije, ki prihajajo. Zradirajmo politične in osebne zamere, stopimo iz peskovnika in nehajmo po otročje nasprotovati, ker je to predlagal nekdo, ki »ni naš« ... Naj osebne zamere in cilji ne vplivajo na občinsko razvojno strategijo.

Ne gre le za bazen. Bazena je le simbol širšega pomena. Tako se bodo Novomeščani, ki iz različnih razlogov (službenih, študijskih ...) niso vsak dan v domačem mestu, radi vračali v rodni kraj in si ob tem morda ponosno prepevali: »Grem domov v Novo mesto ...«

Jiří Volt,
Svetniška skupina Jiří Volt

NOVO MESTO JE MED NAPREDNEJŠIMI OBČINAMI, KI SEM JIH SPOZNAL

INTERVJU S PROFESORJEM BRIANOM FIELDOM, ČLANOM DELEGACIJE JASPERS, ZADOLŽENE ZA SVETOVANJE PRI PROJEKTU REVITALIZACIJE NOVEGA MESTA

V začetku oktobra se je v Novem mestu prvič mudila dvočlanska delegacija programa Jaspers, Jeroen Bakker in profesor Brian Field, oba strokovnjaka za urbani razvoj. Prihajata iz organizacije, ki nudi podporo projektom evropskih regij in mest. Gre za partnerstvo Evropske komisije, Evropske investicijske banke in Evropske banke za obnovo in razvoj, preko katerega omenjene institucije nudijo tehnično podporo pri velikih razvojnih projektih. Jaspersove delegacije se v projekte vključujejo v zgodnji fazi načrtovanja. Naloga strokovnjakov, ki sestavljajo te delegacije, je, da svetujejo pri pripravi kakovostnih izvedbenih načrtov, ki jih mesta, regije ali celo države nato izvajajo s pomočjo strukturnih in investicijskih sredstev iz skladov Evropske unije.

prilagoditi temu cilju. Ob povedanem se nam predvidljivo na globalni ravni pokaže rešitev ravno v podpori strategijam urbanizacije, ki predvidevajo še bolj zgoščen razvoj pri višji gostoti na določenem ozemlju. Tako namreč zmanjšujemo zasedbo Zemlje in pametno izkoristimo urbano infrastrukturo do najvišje možne mere. Razvoj sistemov zgoščene in mešane uporabe virov je dokazano bolj energijsko učinkovit, ima manj negativnih posledic za okolje kot ozemeljsko razpršeni razvoj za isto veliko populacijo.

Slišati je, da so se trendi že obrnili v smeri urbanizacije okolij, v katerih živimo – napovedi so, da bodo veliki deleži svetovne populacije živeli v mestih, kar je vidno že sedaj. Kako to vpliva na strateško načrtovanje urbanega razvoja?

Ravni urbanizacije v razvitem svetu so z rastjo najverjetneje začele takrat, ko se je rast populacije na teh območjih stabilizirala. V takšnih okoljih je posebej pomembna t. i. pametna agenda (ang. Smart Cities Agenda). Predstavlja namreč pot za izboljšave učinkovitosti obstoječih mest in urbaniziranih okolij, blaženje negativnih okoljskih posledic urbanega razvoja in v najširšem pomenu koncepta pomeni pristope za izboljševanje kakovosti življenja za ljudi. Ob tem pa se največji izzivi kažejo v razvijajočem se delu sveta; z njimi se soočajo zaradi zagona industrializacijskih procesov. Priča smo nenadzorovani urbanizaciji, saj ljudje s podeželja migrirajo v mesta v iskanju boljših priložnosti. Tako se ob razvitih delih mest oblikujejo neformalne

Že kar nekaj let strokovnjaki poudarjajo pomen vloge mest pri trajnostnem razvoju. Zakaj je po vašem mnenju tako?

Mesta morajo nedvomno imeti še pomembnejšo vlogo pri zasledovanju ciljev trajnostnega razvoja, kot jo imajo že sedaj. To je nujno zaradi številnih drugih razlogov, ne zgolj zaradi potrebe po optimizaciji uporabe omejene Zemljine površine ter drugih naravnih virov. Gospodarski razvoj ima veliko pozitivnih učinkov, vendar tudi številne negativne posledice za okolje. Naše naravne danosti so omejene in kot takšne predstavljajo omejitev za prihodnji razvoj. Če se želimo izogniti uničenju našega planeta, moramo neomejen in nenadzorovan razvoj utirati in naše razvojne usmeritve

Foto: Peter Žunič Fabjančič

naselbine, ki so obremenjene s preveliko nasičenostjo in s tem povezanim nenadzorovanim onesnaževanjem. Potrebno pa je vedeti, da so ta dejstva zgolj začetek procesa urbanizacije v teh okoljih. Kar je nedvoumno pri urbanizaciji na splošno, je dejstvo, da je pravzaprav ključni element gospodarskega napredka v katerikoli razvijajoči se državi. Hkrati pa je nedvoumno tudi to, da je zaradi klimatskih sprememb nujno na teh območjih preskočiti organsko razvojno pot, po kateri so že šle razvite države. Omogočiti jim je potrebno isto raven razvoja, kot smo mu priča v našem delu sveta. Urbani razvoj mora biti zato bolj integriran in skladen glede na potrebe različnih okolij po celem svetu. Podprt mora biti s pravilnim načrtovalnim pristopom, kakor ključni element razvoja kot celote. Nujno je, da tako kot razvite države to dejstvo sprejmejo tudi države v razvoju. Če nam je torej usoda našega planeta pomembna, je usklajena strategija urbanizacije na globalni ravni ključna.

Kaj pa je bil cilj vašega obiska v Novem mestu? Je bilo prvo srečanje uspešno?

Cilj Jaspersovega obiska v Novem mestu je bil pregledati in oceniti občinske razvojne iniciative, da pridemo do zaključka, ali je občina dovolj dobro pripravljena na obliko sodelovanja, kot ga nudimo mi. Kjerkoli sodelujemo, želimo, da je naše sodelovanje plodno v smislu pomoči oblikovanju politike za bolj usklajeno in integrirano strateško izvajanje urbanega razvoja. Ne želimo biti zgolj nekdo, ki nekemu procesu zaradi našega sodelovanja le dvigne pomembnost, temveč želimo videti končne rezultate. Želimo si, da je strateški pristop občine k urbanemu razvoju zaradi našega sodelovanja oblikovan bolj smiselno ter v skladu z načeli urbanistične in vseh ostalih strok, ki sodelujejo v tovrstnih procesih. Kljub temu da je Novo mesto kot urbano območje relativno majhno, ima pomembno administrativno in servisno funkcijo v regionalnem kontekstu. Uspešna priprava in izvajanje dolgoročne strategije pametnega mesta (ang. Smart City Strategy) zato ni zgolj pomembna za občane Mestne občine Novo mesto, ampak lahko z našega vidika postane dobra praksa za preostale občine v Sloveniji ter vsa ostala majhna in srednja urbana okolja po Evropi. Zato mi je v veliko

zadovoljstvo povedati, da je bilo prvo srečanje zelo uspešno. Lokalni partnerji in ostali strokovni sodelavci so pokazali ne zgolj dobro razumevanje tehničnih plati načrtovanja urbanega razvoja, temveč tudi njegove finančne posledice.

Glede na vaše izkušnje – ali ocenjujete, da je Novo mesto na pravi poti svojega urbanega razvoja? Kaj bi izpostavili kot najpomembnejši element urbanega razvoja za okolje, kot je Novo mesto?

Glede na moje izkušnje sem mnenja, ne samo da je Novo mesto na pravi poti urbanega razvoja, kot si ga zastavlja, ampak je celo najbolj napredno glede priprave in tudi že izvedbe od vseh okolij, ki sem jih v zadnjem času obiskal. Pametna razvojna usmeritev Novega mesta je na eni strani ambiciozna, vendar na drugi strani tudi izjemno realistična, strokovni sodelavci pa so zelo dobro podučeni o posameznih vidikih tako načrtovanja kot izvajanja izjemno specifičnih projektov urbanega razvoja.

Izražena mnenja avtorja, profesorja Briana Fielda, so njegova in ne izražajo mnenj Jaspersa. Za zgornja mnenja se uporabljajo običajne izjave o omejitvi odgovornosti.

Foto: Sara Drašković

PO AKTUALNE INFORMACIJE NA NOVO OBČINSKO SPLETNO STRAN

Mestna občina je oktobra končala s prenovo spletne strani občine. Poleti 2016 smo izvedli javno naročilo za postavitev, gostovanje in vzdrževanje spletnih portalov Mestne občine Novo mesto in kot najugodnejšega ponudnika izbrali podjetje Arctur d. o. o., ki je uspešno zadostilo razpisnim pogojem ter ponudilo najnižjo ceno za izvedbo in petletno obdobje vzdrževanja.

Šlo je za obsežen projekt, ki smo se ga lotili zaradi zastarelosti in nepreglednosti stare spletne strani, saj le-ta po svoji prvotni zasnovi ni več služila namenu informiranosti občanov ter ostalih zainteresiranih. Novost je tudi angleška različica spletne strani, ki bo služila vsem tistim tujcem, ki se že zdaj in se bodo tudi v bodoče zanimali za Novo mesto.

Z novo spletno stranjo želimo na občini doseči večjo informiranost, predvsem pa informacije pripraviti v obliki ažurnih novic, s katerimi bomo, poleg vseh uradnih objav in splošnih podatkov, podajali informacije, pomembne za vsakdan posameznikov.

Že na prvi strani so izpostavljene pomembne stvari, na katere želimo občane opozoriti: med drugim imajo posebno mesto tudi trenutno aktualna

obvestila, kot so na primer informacije o spremembi prometnih poti, opozorila o izpadu električnega oziroma kanalizacijskega sistema na določenih odsekih in podobno.

Zaradi ažurnosti in pomembnosti informacij Mestne občine Novo mesto si želimo, da vsi zainteresirani redno obiskujejo našo prenovljeno spletno stran in prebirajo aktualne novice, ki bi jih utegnile zanimati. Potrudili se bomo poiskati in objaviti tudi tiste informacije, za katere odgovorna ustanova ni Občina, so pa pomembne za naše občane in druge zainteresirane. Zato pozivamo vse tiste, ki imate pomembne informacije in želite doseči širok krog Novomeščanov, da nam jih posredujete na kabinet@novomesto.si, mi pa jih bomo v skladu z uredniško politiko objavili na spletni strani kot novice.

Vse aktualne novice bomo – kot tudi do sedaj – delili na različnih socialnih omrežjih, saj želimo s posameznimi informacijami doseči čim večji krog tistih, ki bi jim utegnile biti zanimive in uporabne.

S spletno stranjo smo na enostaven način povečali dostopnost do Občinske uprave in občinskih svetnikov. Sedaj lahko vsak občan prek kontaktnega obrazca enostavno piše posameznim svetnikom in tudi tako sodeluje v procesu delovanja občine. Prav tako so prek navedenih kontaktov na voljo župan, podžupana, direktorica Občinske uprave ter sodelavci posameznih uradov.

Seveda bomo naše novo orodje glede na izkušnje in potrebe prilagajali z namenom doseči na začetku omenjeni cilj – povečati stopnjo informiranosti v našem domačem kraju.

PRIZNANJE ZA PRIZADEVNO DELO NA PODROČJU TRAJNOSTNE MOBILNOSTI MESTNA OBČINA NOVO MESTO ZMAGOVALKA ETM 2017 MED MESTNIMI OBČINAMI

NAJBOLJ
AKTIVNA OBČINA
V ETM 2017

v kategoriji
mestnih občin

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

Na zaključnem dogodku letošnjega Evropskega tedna mobilnosti (ETM), ki je 19. oktobra 2017 potekal v Slovenj Gradcu, je bila Mestna občina Novo mesto v kategoriji mestnih občin razglašena za najaktivnejšo slovensko občino v ETM 2017.

Kot so zapisali na Ministrstvu za infrastrukturo, ki je podelilo omenjeno priznanje, je »Novo mesto prepričalo z zelo raznolikim programom, v katerega je bil vključen širok spekter deležnikov (občani, vrtci, šole, starejši, župani, podjetja, nevladne organizacije, Nacionalni inštitut za javno zdravje ...). MONM je organizirala prek 15 občinskih dogodkov, izjemno uspešno izvedla Pešbus ter sodelovala

z gospodarskim sektorjem pri izvedbi Krkinega dneva brez avtomobila. Pripravila je štiri dogodke na medobčinski ravni, od tega dva v organizaciji občine in dva z njenim aktivnim sodelovanjem, več trajnih ukrepov, med njimi peš in kolesarske povezave, postavitve pametnih merilcev hitrosti, pričetek prenove mestnega središča ter promocija skorajšnje uvedbe javnega sistema za izposajo koles ...«.

Letos so izbirali med mestnimi in nemestnimi občinami, med katerimi je zmagala občina Krško. Letošnji finalistki med mestnimi občinami sta bili tudi Ljubljana in Nova Gorica, med nemestnimi občinami pa Sevnica in Tržič. Novomeška občina je bila v izbor najaktivnejših občin v ETM uvrščena že lansko leto, ko je zmagala gostiteljica letošnjega zaključnega dogodka, Mestna občina Slovenj Gradec.

Kako dobro poznate Dolenjsko?

Ali se odločate o izletu za vaše društvo, sodelavce, krajane?

V družino ponudnikov drugačnih doživetij Dolenjske smo strnili samo najboljše.

www.visitdolenjska.eu

Pišite nam na info@visitdolenjska.eu!

Z veseljem vam bomo pomagali.

O REKORDNEM NOVOMEŠKEM PEŠBUSU NA NACIONALNI KONFERENCI

Župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni je bil povabljen, da na 2. nacionalni konferenci o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje – Dober tek Slovenija, ki je v organizaciji Ministrstva za zdravje 18. oktobra 2017 potekala na Brdu pri Kranju, zbranim strokovnjakom iz vse države kot primer dobre prakse predstavi izvedbo projekta Pešbus na OŠ Grm, ki je bil najuspešnejši v Sloveniji.

S Pešbusom se učenci v šolo odpravijo peš v organiziranih skupinah po domišljeno načrtanih poteh in po stalnem urniku. Otroci uživajo v sprehodu z vrstniki in v spremstvu odrasle osebe, ki jih uči varne poti v šolo in pomena trajnostne mobilnosti, starši niso več obremenjeni z jutranjim razvažanjem, šola pa je vesela manjše gneče avtomobilov na svojem parkirišču. Leta 2016 je Pešbus v okviru projekta »Zdrav šolar« in v organizaciji Inštituta za politike prostora (IPoP) že potekal na dveh ljubljanskih in eni novogoriški šoli, v letošnjem letu pa je na pobudo in s finančno podporo novomeške občine, ob strokovni podpori IPoP in Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter v sodelovanju z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto Pešbus izvedla OŠ Grm in bila pri tem izjemno uspešna. Dosegla je rekorden odziv, tako po številu udeleženih otrok in spremljevalcev kot po trajanju projekta ter številu in dolžini prog. Načrtovano je bilo, da bo projekt na OŠ Grm potekal en mesec, od 8. maja do 2. junija 2017, a se je zaradi pozitivnega odziva podaljšal do konca šolskega leta, nadaljuje pa se tudi v šolskem letu 2017/18. Na sedmih progah – najdaljša je dolga kar 3,6 km – je ob koncu šolskega leta skupno v šolo peš prihajalo 145 otrok s 25 spremljevalci, zaradi česar je bilo pred OŠ Grm ob jutrih tudi do 60 avtomobilov manj.

Župan Gregor Macedoni je v okviru svoje predstavitve izpostavil tudi rezultate raziskav, da je leta 1991 več kot 90 odstotkov slovenskih otrok v šolo prihajalo peš, danes pa je takih samo še tretjina. Ankete med otroki kažejo, da si jih kar 80 % želi iti v šolo aktivno – peš ali s kolesom. Župan je opozoril na novo paradigmo prometne varnosti, v skladu s katero je treba fokus ukvarjanja prometne varnosti z varne vožnje

otrok v šolo preusmeriti v zmanjšanje in umirjanje prometa v okolici šol. Ob fizični preureditvi okolice šol in vzpostavljanju razmer, ki so neprijazne uporabi osebnih motornih vozil, se je treba usmeriti v spodbujanje varne rabe aktivnih možnosti. »Mehki« ukrepi, kot je Pešbus, navadno ne zahtevajo velikih denarnih vložkov in imajo pogosto zelo ugodno razmerje med koristmi in stroški. Uspeh novomeškega Pešbusa je potrdil, da je pot nazaj k večji aktivni mobilnosti otrok možna in nujno potrebna, saj sta hoja ali kolesarjenje okoljsko najmanj sporna, ekonomsko najbolj racionalna, socialno najbolj pravična in najbolj zdrava načina mobilnosti, za mnoge pa je aktivna mobilnost najenostavnejši in najbolj dosegljiv način ohranjanja zdravega življenjskega

sloga. Župan je na konferenci sodeloval tudi na okrogli mizi s predstavniki različnih ministrstev, na kateri je poudaril, da je bil uspeh novomeškega Pešbusa plod povezovanja različnih institucij in da bi tudi na državni ravni potrebovali več povezovanja in manj birokracije ter prelaganja odgovornosti.

Pešbus kot odličen primer spodbujanja trajnostne mobilnosti se je letos odločilo financirati tudi Ministrstvo za okolje in prostor, ki je objavilo javni razpis za sofinanciranje treh aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti 2018: parkirni dan, Pešbus in vključevanje lokalnega gospodarstva v promocijske aktivnosti ETM. Skupno lahko posamezna občina na omenjenem razpisu prejme 16.500,00 EUR.

GoNM, SISTEM ZA IZPOSOJO KOLES V NOVEM MESTU

V Novem mestu smo 24. oktobra 2017 dobili avtomatiziran kolesarski sistem za samopostrežno izposojlo koles GoNM, kot ga poznajo tudi že nekatera druga slovenska mesta. V prvi fazi je vzpostavljenih pet samodejnih postaj s po petimi kolesi na postajo. Namen storitve izposoje koles je spodbuditi uporabo koles pri vsakdanjih opravkih v mestu ter tudi na ta način doseči zmanjšanje onesnaženja zraka s CO₂ in trdimi delci PM10. Sistem izposoje koles GONM v Novem mestu predstavlja enega od delov mozaika razvoja trajnostne mobilnosti, ki ga sestavljajo še drugi načrtovani projekti ureditve kolesarskih povezav ter spodbujanja oblik mobilnosti, ki pomenijo manjšo obremenitev za okolje in promocijo zdravega načina življenja.

GoNM je avtomatski sistem za izposojlo koles, kar pomeni, da si uporabniki lahko kolesa izposojajo popolnoma samostojno, saj so kolesa na voljo na posebnih postajah, kjer si lahko uporabnik s pomočjo brezstične kartice sam izposodi kolo in ga tudi vrne na eno od postaj v sistemu. Za izposojlo kolesa je torej treba imeti ustrezno kartico ter biti registriran kot uporabnik sistema. Pred prvo uporabo morate izpolniti prijavnico, kar opravite na novomeškem Turistično informacijskem centru na Glavnem trgu 11. Ob registraciji v sistem je treba kupiti

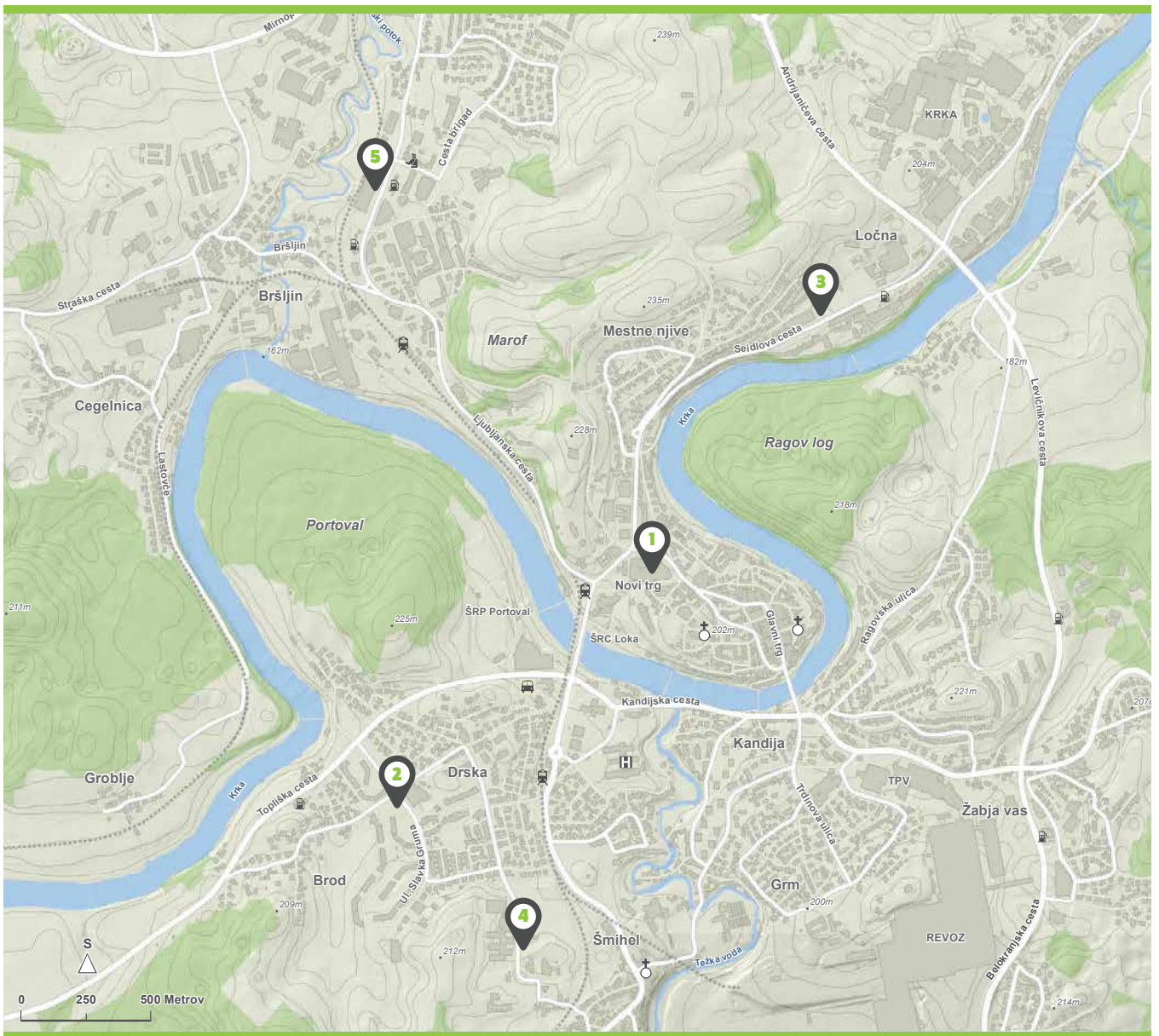
uporabniško kartico, ki stane 10 evrov, registracija pa velja eno leto. S to kartico je izposoja koles nato brezplačna. S kartico na enem izmed postajališč prevzamete kolo ter ga oddate na istem ali drugem postajališču. Za vse uporabnike sistema je izposoja koles časovno omejena, in sicer na 14 ur (oz. 840 minut) na teden. Porabo časovne kvote lahko uporabniki kadarkoli preverijo na informacijskem terminalu ali spletni strani www.gonm.si, na kateri so tudi drugi koristni podatki o delovanju sistema. Izkušnje kažejo, da se uporabniki kar hitro navadijo na postopek izposoje

koles, navodila in telefonske številke za asistenco pri izposoji pa so navedene tudi na vsaki postaji za izposojlo. Izposoja koles bo sicer delovala, dokler bodo vremenske razmere to dopuščale, torej

Foto: Robert Kokol

bomo sistem zaprli in pospravili kolesa, ko bo zapadel prvi sneg, spet pa bo odprt, ko bo spomladi to omogočalo vreme.

Skupno je trenutno v uporabi petindvajset koles, ki jih je možno prevzeti in oddati na petih postajališčih:

- Novi trg
- Ulica Slavka Gruma
- Seidlova cesta
- Šolski center Novo mesto
- BTC City

V prvih nekaj tednih delovanja sistema je k uporabi sistema pristopilo nekaj več kot 50 uporabnikov, ki so nam posredovali tudi koristne informacije o tem, kako uporabljajo sistem, kje se srečujejo s težavami ali vprašanji pri uporabi, ob tem

pa smo spremljali tudi vzorce uporabe sistema. Vse te podatke bomo upoštevali pri predvideni širitvi sistema izposoje koles, ki bo potekala po dveh poteh. Še naprej namreč vabimo zainteresirane gospodarske družbe in organizacije, da kot partnerji pristopijo k projektu in omogočijo postavitev postaje izposoje koles v njihovi bližini. Na drugi strani bomo mrežo postaj širili tudi z evropskimi sredstvi za razvoj trajnostne mobilnosti, saj imamo namen pridobiti sofinanciranje za postavitev dodatnih postaj, ki bodo opremljena z električnimi kolesi. Zaradi topografije Novega mesta se namreč zavedamo, da je naše »klančke« na kolesu bistveno lažje premagovati, če nam pri tem pomaga električni pogon.

Ne nazadnje imamo v mislih tudi nadaljnje urejanje kolesarske infrastrukture v mestu, ki je osnovni pogoj za učinkovito in varno kolesarjenje. Tako na Mestni občini Novo mesto snujemo in izvajamo vrsto projektov za izboljšanje kolesarjenja, saj želimo na eni strani doseči sklenjeno mrežo urejenih in varnih kolesarskih povezav ter na drugi strani dvigniti kulturo uporabe koles.

Izposoja koles sistema GoNM omogočajo Mestna občina Novo mesto in družbe, ki so kot donatorji ali partnerji pristopili k projektu. S tem želimo občanom ter obiskovalcem mesta nuditi, da se po mestu in nakupih odpravijo s kolesi in tako poskrbijo za bolj zdrav način gibanja, obenem pa prispevati k bolj kakovostnemu in prijaznemu bivanju v mestu.

www.novomesto.si/mobilno-novo-mesto/kolesarjenje
www.gonm.si

Pokrovitelji in partnerji projekta GoNM so Krka, tovarna zdravil, d. d., Šolski center Novo mesto, BTC d. d. in Mestna občina Novo mesto.

MLADI, PRVIČ REŠUJETE STANOVANJSKO PROBLEMATIKO?

V sklopu prizadevanj biti mladim prijazna občina smo v letošnjem letu prvič pripravili Javni poziv za subvencioniranje rekonstrukcije in gradnje novih stanovanj mladim investitorjem na območju Novega mesta.

Razpis je za letošnje leto zaključen, podeljenih bo pet subvencij. Za sredstva se bo možno ponovno prijavit od 1. januarja 2018 dalje, prosilci pa bodo obravnavani po načelu časovne prioritete.

Poziv je namenjen mladim, mlajšim od 35 let, ki prvič rešujejo svojo stanovanjsko problematiko z novogradnjo ali rekonstrukcijo obstoječega objekta na območju občine. Upravičencem bomo sofinancirali rekonstrukcijo in gradnjo domov v višini 1.000 evrov na enoto, v primeru mlade družine pa bomo subvencijo povečali za 25 % za vsakega otroka, starega do šest let (največ do višine 1.500 evrov).

Pogoji za pridobitev nepovratnih sredstev so naslednji:

- veljavno gradbeno dovoljenje, ki na dan vloge ni starejše od 12 mesecev, in plačan komunalni prispevek,

- podpisana izjava prosilca, s katero zatrjuje, da bo po končani gradnji v roku enega meseca prijavil stalno bivališče na naslovu stanovanjske gradnje,
- starost pod 35 let,
- dokazilo o začetku rekonstrukcije oz. gradnje (npr. fotografija gradbiščne table, izjava nadzornika),
- prosilec mora gradnjo dokončati v roku treh let od dodelitve sredstev,
- po končani gradnji oz. rekonstrukciji se mora prosilec v roku šestih mesecev vseliti v bivalno enoto (stanovanje/hišo),
- prosilec mora v bivalni enoti bivati sam ali z družino neprekinjeno najmanj tri leta.

Prijave za sredstva je treba oddati v zaprti ovojnici na naslov Mestna občina Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto. Na ovojnici je treba navesti tudi polni naslov

pošiljatelja in polni naslov občine, s pripisom »Prijava na poziv za subvencioniranje rekonstrukcije in gradnje novih stanovanj mladim investitorjem 2017/18«.

Prijava mora vsebovati:

- kopijo veljavnega gradbenega dovoljenja,
- potrdilo o plačanem komunalnem prispevku,
- kopijo osebnega dokumenta,
- podpisani izjavi na obrazcu št. 1 in 2 (dostopna na spletni strani www.novomesto.si),
- sliko gradbiščne table ali izjavo nadzornika gradnje.

Več info na www.novomesto.si.

Veseli december

in Kulturnem centru Janeza Trdine

VSTOPNICE SO ŽE V PRODAJI!
prodaja vstopnic:
KC Janeza Trdine,
TIC Novo mesto,
www.kcjt.si

Komedija
ČAKALNICA
SiTi Teater BTC in Kreker
ČETREK, 14. 12., OB 20.00
Režiserja: Uroš Füst in Dejan Batočanin
Igrata: Jonez Hočevar Rilfe in Lado Blžovičar
ODBITA KOMEDIJA ZA DVA RESNIČNA ZVEZDNICA.

Komedija
Dave Simpson
DEKLIŠČINA
Špas teater
PONEDELJEK, 18. 12., OB 17.30 20.00
Režiserka: Violeta Tomič
Igrajo: Urška Vučk Markič, Nataša Rajljan, Lara Jančič, Maja Martina Merljak, Jernej Čampelj, Tadej Pšek, Sebastjan Starič, Jože Doberšek
OD ZAPLETA DO VROČEGA OGNJEMETA!

Koncert
LETICIA & IRENA YEBUAH
PETEK, 15. 12., OB 19.30
VEČER, POLN SKLENJENE DVOJINE.

Koncert
BELI BOŽIČ S TREMI TENORJI
TOREK, 19. 12., OB 19.30
Vladimir ČADEŽ, tenor
Tim RIBIČ, tenor
Janez TRILER, tenor
Natalija ŠAVER, klavir
Carlos VALDERRAMA, tolkala
PRAZNIČNO GLASBENO POPOTOVANJE OD KLASIČNE OPERNE ARIJE DO ELVISA PRESLEYJA.

Koncert
26. NOVOLETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA KRKA
SOBOTA, 23. 12., OB 19.30
Dirigent: Matevž Novak

 NCO ZAVOD ZA ŠPORT, KULTURO, TURIZEM IN MLADINO NOVO MESTO

VEČ NA WWW.KCJT.SI • NOVI TRG 5, NOVO MESTO • 07 393 0 395

20

VHOD V MESTNO JEDRO
Z AVTOMOBILOM

V MESTNEM JEDRU LAHKO BREZPLAČNO
PARKIRATE 2 URI NA PARKIRIŠČIH

Kandijska cesta ("Windscher")	1
Trdinova ulica	2
Kapiteljska ulica - pod Kapitljem	3
Prešernov trg	4
Florijanov trg	5
Glavni trg	6
Sokolska ulica	7
Muzejska ulica	8
Kapiteljska ulica - pri škofiji	9
Rozmanova ulica	10

NAVODILA ZA BREZPLAČNO PARKIRANJE ZA 2 URI S SMS SPOROČILOM NA ŠTEVILKO 4333 POŠLJITE SMS SPOROČILO Z NASLEDNJO VSEBINO:

Če parkirate na Kandijskem parkirišču pošljite kodo **NM5**, presledek in registrsko številko vašega avtomobila (veljajo velike ali male črke)
Primer: NM5 NMxy123

Na vseh ostalih parkiriščih pošljite kodo **NM4**, presledek in registrsko številko vašega avtomobila (veljajo velike in male črke)
Primer: NM4 NMxy123

**ČE PLAČATE PARKIRNINO NA PARKOMATU Z GOTOVINO,
NE MORETE BREZPLAČNO PARKIRATI!**

KAKO V ČASU PRENOVE Z AVTOM DO MESTNEGA JEDRA IN KJE LAHKO PARKIRAM?

KLJUB PRENOVI TRGOVINE IN LOKALI OBRATUJEMO IN SE VESELIMO VAŠEGA OBISKA

VEČ KOT 100 RAZLOGOV, DA OBIŠČETE MESTNO JEDRO, KI NUDI BOGATO IN RAZNOLIKO PONUDBO:

TRGOVINE

TELEKOMUNIKACIJE A1 NOVO MESTO CENTER

PREHRANA IN PREHRANSKA DOPOLNILA 7X ČAJARNA IN DELIKATESA STARI MOST, 3-LAB, MERCATOR, NAJ ZAME, ČOKLADNICA OLIMJE, LOJATA, BUTIČNA TRŽNICA

URARSTVO 3X URARSTVO NOVAK, MAJDA KOS, IGOR KLEMENC

ZLATARNA 3X AURA, KARAT, BARTOL

CVETLIČARNA CVETLIČARNA ARKADE

ŠPORTNA OPREMA CHAMPION, OBSEŠN, AMBASADOR

OBLAČILA 11X VILINKA, PALMERS, PLETISA, ONA ON, BUTIK MONIKA IN LOLIPOP, STUDIO ANA, BUTIK SABINA, JULIJA, GALEB, POLZELA

OBUTEV 4X ALPINA, GANEŠA, LA SCARPA, ARS

DARILNA TRGOVINA 5X L'OCCITANE, ŽEFAN, OM ŠANTI, TIC, USTVARJALNICA JOŽICA VERČEK

KNJIGARNA, PAPIRNICA 4X MLADINSKA KNJIGA, GOGA, KNJIGARNA KAPITELJ, BUKVARNA ŠEGA

OPTIKA POLJŠAK

TRAFIKA 3DVA

GLASBENA TRGOVINA BOBENČEK

MALE ŽIVALI ZOO GOLI

KMETIJSTVO, VZGOJA RASTLIN 2X DOBRO ZATE, AGRO TRGOVINA

V mestu lahko obiščete tudi tržnico, Knjižnico Mirana Jarca, Anton Podbevšek Teater, Kulturni center Janeza Trdine, Glasbeno šolo Marjana Kozine, Dolenjski muzej, Jakčev dom, Kapiteljsko in frančiškansko cerkev, notarja in številne odvetnike, storitve oblikovanja in arhitekture, ter mnoga interesna društva.

RAZLOGOV, DA OBIŠČETE MESTNO JEDRO JE VELIKO!

STORITVE

GOSTINSTVO 10X PRI VODNJAKU, ARKADE BAR, ČAJARNA STARI MOST, KAVARNA, PRI SLONU, LOKALPATRIOT, HIŠA KULINARIKE, SAN SEBASTIAN, GO PIZZA GO

FRIZERSTVO 5X TRIM - SIMON POTOKAR, HAVAJANA JANJA KRUMAR, FRIZERSKI SALON ZLATA, FRIZERSKI SALON PLEŠKO BRANKA IN MAR&CO - MARKO PLEŠKO

FOTOGRAFIRANJE 2X FOTO ASJA, FOTOGRAF PETERLIN

TURISTIČNA AGENCIJA 4X MANA, KOMPAS, SONČEK, RELAX

PRENOČIŠČA HOSTEL SITULA, HOTEL CENTER

JEZIKOVNA ŠOLA YURENA

NEPREMIČNINE 2X RE MAX, INTELEKS

KLJUČAVNIČARSTVO ŽARKO KRESE

ČEVLJARSTVO ČEVLJARSTVO HENRIK KOLENC

ŠIVILJA ANICA JERŠIN

ČISTILNICA KEMIČNA ČISTILNICA IN PRALNICA STRGAR

FOTOKOPIRANJE IRIS NOVO MESTO

HRANILNICA, BANKA 4X UNICREDIT, DELAVSKA HRANILNICA, LON, KBS

RESTAVRATORSTVO ČOPOVA DELAVNICA

SECOND HAND RECIKLARNA

RAČUNOVODSTVO MAGRAS

ZDRAVJE PEDIKURA PEDIMAN, BIORESONANCA IZVIR, MASAŽNI SALON MATJAŽ BUČAR, POT SRCA - MILENA MATKO

VADBA, DRUŽENJE JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU NOVO MESTO, IGRIVI SVET, DRUŠTVO UPOKOJENCEV

OSTALO NOVI MEDIJ, DOLENJSKI LIST, ATELJE SAMO KRALJ

Vabljeni!

BO VAŠ OTROK OVCA ALI PASTIR?

Samo pomislite, koliko časa v dnevu je vaš otrok brez nadzora odraslih. Otroke vodimo na vsakem koraku: v šoli, na popoldanskih treningih, vodimo jih tudi starši s svojimi željami in predstavami. Danes cele generacije odrasčajo pod vplivom zunanjega nadzora in spodbud (nagrada, plaket, pohval, dražljajev z ekranov itd.). Otroci so zato ponotranjili koncept nadzora iz zunanjega sveta, ne pa koncepta svobode, kot ga poznamo starši iz svojih otroških dni. Zato znajo dobro slediti, le redki znajo voditi, pa še to predvsem sebe, manj druge. Lahko pa je tudi drugače ...

učinkih proste igre na <https://zastarse.si/otroci/ena-gesta-ki-otroku-izboljsa-zivljenje-starse-pa-razbremeni/>.

Imeti bi ga moralo vsako večje blokovsko naselje

Doživljajsko igrišče trenutno razvijamo le v Kranju, kmalu pa bo ta prostorski dragulj za otroke dobilo tudi Novo mesto. Pravzaprav bi ga moralo imeti vsako mesto ali pa celo vsako večje blokovsko naselje. Novomeška ekipa društva Naturo je zato leto 2017 posvetila promociji takšnega igrišča. Ob finančni pomoči Mestne občine Novo mesto in Krajevne skupnosti Drska ter ob organizacijski in moralni podpori Krajevnih skupnosti Majde Šilc, Mestne njive, Ločna, Regrča vas in Prečna smo v teh skupnostih pripravili šest igralnih dni, na katerih ste lahko opazovali moč proste igre. Glede na množičen odziv in glede na posebej izkazano potrebo in podporo KS Majde Šilc, Naturovci načrtujemo vzpostavitev Doživljajskega igrišča, ki bo dostopno vsem novomeškimi otrokom, predvidoma že spomladi 2018!

Če namreč dobro pomislite, bodo današnji otroci oblikovali našo življenjsko stvarnost čez 15, 20 in več let, zato bo tedanja kakovost našega bivanja odvisna prav od tega, kar bodo v skupnosti ustvarjali oni.

»Mi smo se cele dneve igrali v gozdu ali na igrišču,« radi povejo starši otrok, ki se udeležijo katerega izmed programov društva Naturo, kjer zagovarjamo prosto igro otrok v naravi. Prosta igra spodbuja ustvarjalnost, otrokom nudi zadovoljstvo, omogoča jim, da pomagajo drugim, dosegajo uspehe, vodijo sebe in druge, razmišljajo s svojo glavo. Na ta način ponotranjajo koncept svobode: želijo in znajo biti sam svoj gospodar, ustvarjalec lastne sreče, redko se postavljajo v vlogo nemočne žrtve, redko krivijo sistem in ljudi okoli sebe. Poskušajo biti pastirji, ne ovce.

Notranji nadzor, kaj je že to?

Notranji nadzor je tisto, kar otrok potrebuje za obvladovanje večine življenjskih izzivov, ki ga čakajo v najstniški in tudi v odrasli dobi. Programi društva Naturo so zato oblikovani tako, da otrokom omogočijo pogoje za razvoj notranjega nadzora in za stik s samim seboj. Pri nas otrok nima druge izbire, kot da misli s svojo glavo, začuti svoje potrebe in jih

poskusi uveljaviti. Hkrati se veliko vživlja tudi v čustva drugih otrok, skuša razumeti njihov način delovanja in skozi to razvija načine sodelovanja z njimi. Pogosto se zgodi, da si otroci vlogo vodje v enem dnevu večkrat spontano izmenjajo.

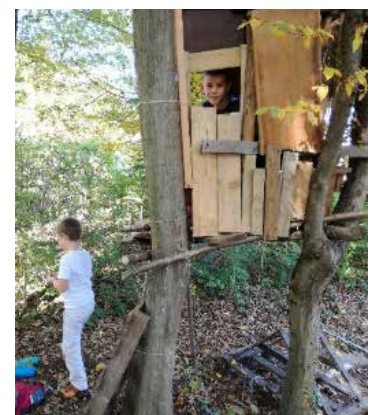
Na Doživljajskem igrišču je pot že cilj

Eden od naših programov, ki otrokom zagotavlja pogoje za vse to, je Doživljajsko igrišče. To je nekakšen rezervat za prosto otroško igro, kjer odrasli (skorajda) nimajo vpliva. Otroci se tam prelevijo v kralje igre – kraljujejo sebi, drug drugemu in njihovemu skupnemu kraljestvu – doživljajskemu igrišču. Oni so tisti, ki imajo v rokah »škarje in platno«, igrajo se brez navodil, zapovedanih rezultatov in nagrad.

Prosta igra, ki je danes žal ogrožena vrsta na seznamu otrokovih aktivnosti, ima namreč številne pozitivne učinke: otrok po naravni poti razvija tisto, čemur strokovnjaki pravimo socialne in kognitivne veščine ter notranji nadzor. A le če odrasli tačas zapremo oči in ušesa ter se odločimo, da otroku zaupamo. Več o

Igralnih dni se je v Novem mestu udeležilo okoli 400 otrok in vsaj še enkrat toliko staršev. Na sliki: igralni dan v KS Majde Šilc.

Otroci si gradijo hišico na drevesu (Doživljajsko igrišče Kranj, 2017).

Foto: arhiv Društva Naturo

V ZDRAVSTVENEM DOMU NOVO MESTO SMO ŽE ZAČELI S CEPLJENJEM PROTI GRIPI

Gripa predstavlja veliko grožnjo za javno zdravje in ima velik vpliv na obolevnost in umrljivost. Bolezen pri mladih bolnikih brez kroničnih bolezni večinoma poteka kot nekajdnevno vročinsko stanje z respiratorno simptomatiko in bolečinami v mišicah in sklepih. Pri bolnikih s kroničnimi boleznimi, starejših bolnikih, dojenčkih in nosečnicah pa bolezen lahko poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti in višjo smrtnostjo.

Najučinkoviteje se pred gripo zavarujemo z vsakoletnim cepljenjem, zato je cepljenje priporočljivo za vse, ki želijo sebe in svoje bližnje zaščititi pred boleznijo, čeprav je pri nekaterih skupinah (starejši, kronični bolniki, imunsko oslabiljeni ...) uspešnost cepljenja lahko nižja. Cepljenje proti gripi je še zlasti priporočljivo za kronične bolnike, starejše osebe, majhne otroke (od 6. mesecev do 2. leta starosti) in nosečnice. Cepljenje je priporočljivo tudi za osebe, ki so pri svojem delu izpostavljene nevarnosti okužbe ali pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe, še posebno to velja za zdravstvene delavce in sodelavce ter druge v nujnih službah. Hkrati s cepljenjem proti gripi je pri starejših osebah in kroničnih bolnikih priporočljivo opraviti tudi cepljenje proti pnevmokoknim okužbam. Namen tega cepljenja je zaščititi starejše osebe in bolnike s kroničnimi obolenji in stanji, pri katerih obstaja večje tveganje za invazivni potek pnevmokokne okužbe. Cepljenje je organizirano v Zdravstvenem domu Novo mesto in poteka v »referenčni ambulanti« (Oddelek splošne medicine, ambulanta, druga vrata desno).

Cepljenje je organizirano od ponedeljka do četrтка, od 12. do 15. ure. Za cepljenje se ni potrebno predhodno naročiti. Dodatne informacije in pojasnila dobite v informacijski pisarni Zdravstvenega doma Novo mesto in v ambulanti izbrane osebnega zdravnika.

DEŽURNA SLUŽBA OD OKTOBRA LE V URGENTNEM CENTRU SB NM

S prvim oktobrom letošnjega leta je dežurna služba, ki je do navedenega datuma delovala pod okriljem Zdravstvenega doma Novo mesto, organizirana v Urgentnem centru Splošne bolnišnice Novo mesto. V Zdravstvenem domu Novo mesto tako sedaj poleg vseh ostalih

Foto: arhiv Zdravstveni dom Novo mesto

programov delujejo le redne ambulate izbranih osebnih zdravnikov in mobilne urgentne ekipe, ki delujejo 24 ur na dan, namenjene pa so oskrbi nujnih pacientov na terenu. Redne ambulate izbranih osebnih zdravnikov so organizirane vsak dan, od ponedeljka do petka, od 7. do 20. ure. Dežurna služba se je s prvim oktobrom lokacijsko in organizacijsko preselila v Urgentni center Splošne bolnišnice Novo mesto in je organizirana od ponedeljka do petka, od 20. do 7. ure zjutraj, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa 24 ur na dan. Uporabniki naših storitev

naj se v primeru tako kroničnih kot akutnih težav posvetujejo in naročijo na morebitni pregled pri svojem osebnem izbranem zdravniku. V rednem programu izbranih osebnih zdravnikov za odrasle, ki ga izvajamo v Zdravstvenem domu Novo mesto in pokrivamo osem občin, deluje šestnajst timov splošne oz. družinske medicine, poleg tega tudi enajst timov pediatrije in šolske medicine ter štirje timi izbranih osebnih ginekologov. V Zdravstvenem domu Novo mesto izvajamo tudi specialistične dejavnosti na primarni ravni.

SKUPAJ ZA BOLJŠO DRUŽBO

Zbornica komunalnega gospodarstva je na pobudo slovenskih komunalnih podjetij, katerih član je tudi Komunala Novo mesto, oblikovala pobudo Skupaj za boljšo družbo z namenom spodbujanja izboljšanja naših vsakodnevni navad, da bi postali bolj odgovorni do sebe, okolja in navsezadnje tudi do svoje denarnice.

PROJEKT »VODA IZ PIPE«

V Sloveniji imamo srečo. Kakovost naše pitne vode je odlična in kadar koli odpremo pipo, se lahko v trenutku odžejamo, ne da bi morali za to v trgovino. Poleg tega pitje vode iz pipe ne povzroča nepotrebnih odpadkov. Biološka razgradnja plastenk za vodo pa lahko traja tudi do 1000 let. Zakaj bi potem zapravljali denar, dragoceno energijo in naravne vire za nekaj, kar priteče skoraj zastonj iz pipe v našem domu, medtem ko 18 % svetovnega prebivalstva nima dostopa do pitne vode. Voda iz pipe. Že pri vas doma. Navdušite tudi ostale družinske člane, prijatelje, sodelavce.

Ob svetovnem dnevu voda, ki je bil letos namenjen odpadni vodi, smo na problematiko odlaganja hrane in bioloških odpadkov v kanalizacijske odtoke in na številne negativne posledice, ki jih takšno vedenje prinaša za delovanje kanalizacijskih sistemov in okolje, opozarjali s konkretnim prikazom na lokaciji Komunale NM. Odpadna voda se namreč vrača nazaj v vodni krogotok, zato je odgovorno ravnanje z odpadno vodo ključnega pomena. Ob prikazu smo občane spodbujali, naj hrano odlagajo v za to primerne zabojnike in poskrbijo, da se bo po kanalizaciji pretakala samo odpadna voda, saj z zmanjševanjem števila onesnaževal v vodnem krogu pomagamo varovati naše okolje.

Zavedanje, da tisto, česar ne potrebujemo več, ni odpadki, temveč priložnost, da predmet v enaki obliki uporabi nekdo drug ali pa z manjšimi posegi dobi drugo življenje, je zelo pomembno. Ko namreč zavržemo določen izdelek, zavržemo tudi vse vire, ki so bili porabljeni v njegovem življenjskem ciklu. Ponovna uporaba ni zgolj enkratno dejanje, temveč je odnos do stvari, miselnost in življenjska filozofija, ki jo lahko udejanjimo s tremi

preprostimi koraki: premislite, predelajte, ponovno uporabite. **»Enkratno je stvari uporabljati večkratno.«**

To šolsko leto smo se odločili in v vrtcih ter osnovnih šolah začeli izvajati projekt **RECI(kliram) NARAVI DA**. Zanj smo se odločili, ker vemo, da z vključevanjem otrok in s podporo njihovih staršev lahko sledimo cilju povečanja ločevanja odpadkov in recikliranja v skupnosti. Naš cilj je, da odpadkov ne ločujejo le v šoli, vrtcu, ampak da se ta praksa prenese domov med starše, dedke in babice, strice, tete, starejše brate, sestre. Zemlja je naš dom, ki ga vsak dan polnimo z odpadki in tako izgubljammo prostor za naša življenja, igrišča, parke ter za živali in rastline. Dobra novica pa je, »da lahko jaz, ti, mi storimo veliko«. Verjamemo, da je pomemben prispevek vsakega posameznika in da le skupaj lahko dosežemo spremembe.

Z vključenostjo v vseslovenski ozaveščevalno-humanitarni projekt **Jaz, ti, mi za Slovenijo – Stara plastenka za novo življenje** smo letos pomagali pri sofinanciranju nakupa ogrevalne posteljice v izolski porodnišnici. S tem projektom smo želeli spodbuditi mlade k dobroti in jih hkrati ozaveščati o možnostih recikliranja odpadnih plastenk – iz odpadne v procesu predelave namreč lahko nastane nova plastenka. Zapiranje snovnih tokov oz. krožno gospodarstvo je nujen ukrep in eden temeljnih načinov ohranjanja naravnih virov.

S sodelovanjem v okoljevarstveni kampanji »Pozor(!)ni za okolje« smo slovenske srednješolce podpirali pri zniževanju ogljičnega odtisa. Kampanja je postala nacionalno gibanje za zniževanje ogljičnega odtisa in združuje 33 srednjih šol in 30 partnerskih organizacij iz vse Slovenije. Kot partnerska organizacija smo med šolskim letom aktivno

foto: arhiv Komunala Novo mesto

prispevali k osveščanju o pomembnosti varovanja okolja in spodbujali zelene aktivnosti na sodelujočih šolah. Spomladi so šole skupaj s partnerji svoje najboljše okoljske prakse strnile v zbornik, ki služi kot navdih vsakemu posamezniku za odgovorno ravnanje z okoljem.

Med letom smo spodbujali občane k prejemanju računov na pametni telefon. Uporabniki si slovensko **aplikacijo Hal mBills** brezplačno prenesejo in začnejo račune plačevati enostavneje in ugodneje kar s telefonom. Ta rešitev je ekološka, saj se izognete tiskanim računom. Spodbujamo torej k naročilu brezplačnega **e-računa** uporabniku in okolju prijazen način poslovanja. Z enostavno prijavo na elektronski račun si poenostavite plačevanje računov in s tem pripomorete ohranjati čisto naravo. S **portalom e-Komunala** omogočamo vsem prijavljenim uporabnikom popoln vpogled v storitve, sisteme, račune, plačilne obveznosti, porabo vode, omogoča vam oddajo stanja vodovodnega števca.

Z **aplikacijo »Pitna voda«** za spremljanje stanja oskrbe in kakovost pitne vode želimo biti uporabniku prijazni, saj je prek aplikacije sproti obveščen o motnjah v oskrbi, vzdrževalnih delih, prekinitvah dobave, prekuhanju ali prepovedi pitja vode. Aplikacija »Pitna voda«, ki jo namestimo na naš pametni telefon, omogoča, da nas mobilna naprava opozori o vsaki nastali spremembi v vodovodnem sistemu, tudi takrat, ko je mobilni telefon v stanju pripravljenosti ali ko aplikacija ni prižgana. Prav tako vam aplikacija pomaga izbrati vodovodni sistem, na katerega ste priključeni, tako da boste prejeli le obvestila, povezana z vodovodnim sistemom, v katerem se nahaja vaš priključek. Stanje oskrbe lahko spremljate tudi za več različnih priključkov, recimo za lokacijo vaše zidanice, delovnega mesta, šole ali vrtca vaših otrok ipd. Gre za prvo tovrstno rešitev obveščanja o razmerah na vodovodu v Sloveniji, ki na sodoben način dopolnjuje obstoječe oblike obveščanja prek radijskega medija in spletne strani Komunale Novo mesto, ki pa še naprej ostajajo v uporabi.

Z letošnjim ciljnim ozaveščanjem končnih potrošnikov ter postavitvijo uličnih zbiralnikov želimo izboljšati njihovo vedenje pri pravilnem ravnanju z odpadki, spremeniti navade in zvišati zavest o nujnosti odgovornega ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO), odpadnimi prenosnimi baterijami in akumulatorji (OPBA). Meseca maja smo s partnerskim podjetjem Zeos, ki je sicer pooblaščen podjetje za zbiranje in razgradnjo odpadne električne in elektronske opreme, postavili devet

mobilnih uličnih zbiralnikov. S postavitvijo »uličnih e-zbiralnikov« smo občanom omogočili dostopna prevzemna mesta za oddajo surovin. Namenjeni so zbiranju manjših električnih naprav. Cilj tovrstnega zbiranja ni nadomeščanje običajnih načinov oddaje v zbirnih centrih ali v drugih sistemih zbiranja, ampak kot dopolnitev in dodatna možnost. Predvsem pa je cilj ozavestiti uporabnike teh naprav, kako dragocen vir so te naprave za številne zelo redke sekundarne surovine.

Pred leti smo tudi spremenili način **zbiranja kosovnih odpadkov iz gospodinjstev**. Namesto običajnih zbiralnih akcij smo uvedli zbiranje po sistemu osebnega naročanja. Od marca pa do konca oktobra, kolikor traja ta akcija, se je za odvoz kosovnih odpadkov prijavilo več kot 1.000 gospodinjstev, odpeljanih pa je bilo krepko čez 200 ton raznovrstnega materiala. S tem dosegamo več pozitivnih učinkov, prvi je zagotovo ta, da smo se s to storitvijo občanu kar najbolj približali, drugi pa je veliko večja kakovost zbranih surovin, za katere na koncu nekaj iztržimo in s tem prispevamo k znižanju stroškov neposrednega zbiranja.

Aktivno smo vključeni v projekt **»Platforma e-Simbioze«**. Projekt je sicer vodila Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu (FIŠ), pri njem pa smo sodelovali tako Komunala Novo mesto, d. o. o., kot Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto. Platforma e-Simbioza je trenutno edina v Sloveniji, ki na enem mestu predstavlja ponudbo in povpraševanje po odpadnih virih in spremljajočih storitvah, slovenska podjetja pa se lahko nanjo brezplačno registrirajo in jo uporabljajo.

Na Centralni čistilni napravi Novo mesto smo se avgusta, prvič po zagonu v letu 2012, lotili praznjenja in čiščenja bioloških bazenov in temeljitega pregleda napeljav. **Proces čiščenja odpadnih voda** je med remontom potekal nemoteno, saj je čistilna naprava zgrajena na način, da ima med sabo ločeni dve identični liniji.

V letu 2017 smo tako na področju čiščenja odpadnih vod kot tudi na področju sušenja odpadnega blata veliko delali na optimizaciji procesov in posledično zniževanju stroškov.

Skozi celo leto smo sodelovali tudi na novih investicijah bodisi v razvojnih nalogah bodisi v kontrolnih ali izvedbenih nalogah. Na območju MO Novo mesto bomo v upravljanje dobili novo zgrajene kanalizacijske odseke s pripadajočimi objekti v krajih Potov Vrh ter Šentjošt. Z obema kanalizacijskima sistemoma bomo pridobili tudi štiri nova črpališča odpadnih voda, posledično bomo imeli v upravljanju že 84 črpališč odpadnih voda. Po rekonstrukciji smo v upravljanje dobili tudi prenovljeno ČN Otočec. Gre za čistilno napravo z membransko tehnologijo čiščenja, torej za odlično očiščeno odpadno vodo.

Seveda pa nismo delali samo na področju MO Novo mesto, ampak smo bili aktivni tudi v drugih občinah lastnicah JP Komunala Novo mesto.

Skupaj z vami, uporabniki naših storitev, lahko sledimo cilju prispevati k boljši družbi, odgovornejšemu ravnanju in spremembam na bolje za vse nas. Za vas in za nas smo se lotili kar nekaj projektov na temo »Skupaj za boljšo družbo«.

VODA IMA VEČ ŽIVLJENJ – ČISTA REKA KRKA ZA NAS IN PRIHODNJE RODOVE

Foto: Darnilo Kesic

Optimizacija kanalizacijskega sistema Novo mesto je projekt širšega družbenega pomena in so ga narekovali Nacionalni program varstva okolja (NPVO) ter zakonski akti, ki urejajo varstvo okolja in emisije pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav.

V okviru projekta »Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju reke Krke – Hidravlične izboljšave kanalizacije in centralna čistilna naprava v Novem mestu« smo s podporo EU:

- zgradili Centralno čistilno napravo Novo mesto s sušenjem odpadnega blata,
- povečali zmogljivost črpališč in zadrževalnih bazenov:
 - » Zadrževalni bazen Šmihel (ZBDV 18),
 - » Zadrževalni bazen 18 Težka voda,
 - » Črpališče Kandija,
 - » Zadrževalni bazen 21(28) Gotna vas,
 - » Zadrževalni bazen 16–17 v Šmihelu,
 - » Zadrževalni bazen 3 Mestne njive;
- povečali zmogljivost primarnih kanalizacijskih vodov do centralne čistilne naprave:
 - » Primarni kanal Ločna,
 - » Primarni kanal Kandija.

Tehnološka posodobitev za ekološko razbremenitev

Mestna občina Novo mesto je z izvedbo projekta dosegla ustrezno odvajanje in

čiščenje komunalnih odpadnih vod na območju vodotoka reke Krke, kar zagotavlja ustrezno varstvo reke Krke in dosega cilje, zastavljene z zakonodajo Republike Slovenije in varstva okolja.

Financiranje projekta

Vrednost projekta Hidravlične izboljšave kanalizacijskega sistema in CČN Novo mesto je znašala 17.536.221 EUR. Projekt so sofinancirali Evropska unija iz Kohezijskega sklada v višini 8.306.006 EUR, Republika Slovenija v višini 1.465.766 EUR in Mestna občina Novo mesto v višini 7.764.449 EUR.

Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Kohezijskega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013. Razvojna prioriteta je varstvo okolja – področje voda, prednostna usmeritev pa odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih vod.

Cilji in učinki projekta

Z izvedbo projekta smo dosegli zastavljene cilje:

- zmanjšali emisije v vode iz komunalnih virov onesnaženja,

- prispevali k višji stopnji zaščite vodotoka reke Krke, varovanja tal in podtalnice,
- izboljšali učinek čiščenja in učinkovitosti čistilne naprave,
- usposobili kanalizacijski sistem Novega mesta v skladu z okoljskimi zahtevami,
- izboljšali stanje komunalne infrastrukture,
- z izboljšanjem življenjskih pogojev na urbanih območjih Mestne občine Novo mesto izboljšali kakovost okolja in urbanih območij,
- z zmanjšanjem onesnaževanja porečja Krke prispevali k ohranjanju, zaščiti in izboljšanju kakovosti okolja,
- z zmanjšanjem onesnaževanja podtalnice prispevali k zaščiti zdravja prebivalcev,
- na mednarodni ravni pospešili izvajanje ciljev za soočenje z regionalnimi ali svetovnimi okoljskimi problemi z zmanjšanjem onesnaženja mednarodnih voda – porečje Krke (porečja Donave),
- z izboljšanjem življenjskih pogojev na urbanih območjih Mestne občine Novo mesto prispevali k izboljšanju kakovosti okolja in urbanih območij.

Projekt »Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju reke Krke – hidravlične izboljšave kanalizacije in centralna čistilna naprava v Novem mestu« je bil v sklopu projekta »EU projekt, moj projekt« v letu 2017 razglašen kot **naj projekt tako v jugovzhodni Sloveniji kot tudi v Republiki Sloveniji.**

POŽAR V PODJETJU EKOSISTEMI – ZALOG

Podjetje Ekosistemi, d. o.o., se nahaja v gospodarsko-obrtni coni Zalog v občini Straža na območju nekdanje Opekarne Zalog. Na lokaciji zbirajo in predelujejo lesne odpadke in ostanke za proizvodnjo lesnih goriv in gozdarske biomase, zbirajo gradbene odpadke, zbirajo in predelujejo reciklažne materiale ter zbirajo in predelujejo nenevarne odpadke za proizvodnjo alternativnih goriv. Na lokaciji imajo tudi trgovino z lesnimi gorivi (briketi, peleti in suhimi lesnimi sekanci). Obrat, ki se razprostira na približno 47.000 m² površine, obsega zbiranje in predelavo odpadkov s pripadajočimi objekti, skladišči ter zunanjimi manipulativnimi površinami. Na dveh izmed objektov sta bili nameščeni tudi sončni elektrarni, povezani na javno elektroenergetsko omrežje.

V četrtek, 20. 7. 2017, smo bili ob 16.09 obveščeni o požaru odpadnega materiala v podjetju Ekosistemi v Zalogu pri Straži. Na intervencijo smo bili, skladno z načrtom alarmiranja občine Straža, aktivirani gasilci Gasilsko-reševalnega centra Novo mesto, PGD Dolenja straža in PGD Vavta vas. Ob prihodu na mesto intervencije je bil požar močno razširjen po delu deponije mešanega materiala in je že zajel pokrivni šotor, pod katerim so bili shranjeni lesni sekanci. Vodja gasilske intervencije je glede na obseg od ReCO zahteval aktiviranje dodatnih enot iz Gasilskega poveljstva občine Novo mesto (v nadaljevanju GPO). K hitremu širjenju požara je pripomogel veter, s pomočjo katerega je požar hitro napredoval po celotnem zunanjem skladišču. Zunanje skladišče ni imelo požarnih ločitev in je predstavljalo en požarni sektor kot celota. S širjenjem požara na mlete plastične odpadke in lesne sekance se je stopnjevala tudi intenzivnost gorenja. Zaradi visoke temperature produktov gorenja in nenadnega sunkovitega zahodnega vetra se je požar zelo hitro razširil in zajel tudi objekte obrata v neposredni bližini zunanjega skladišča. Na enem izmed objektov, ki ga je zajel požar, je bila nameščena tudi sončna elektrarna. Požar je razmeroma hitro začel ogrožati tudi sosednjo stanovanjsko hišo in gospodarski poslopji. Gasilci smo se bili prisiljeni pred produkti

gorenja umakniti na varno razdaljo, prestaviti pa je bilo treba tudi intervencijska vozila. Po postopnem prihodu dodatnih aktiviranih enot so se vse sile usmerjale v preprečevanje širjenja požara na ostale objekte podjetja, sosednjo stanovanjsko hišo ter gospodarski poslopji. Iz okoliških stanovanjskih objektov se je izvajala evakuacija bližnjega prebivalstva. Na zahtevo vodje intervencije je dežurna služba Elektra Ljubljana izvedla izklop električne energije, prav tako je bila podana tudi zahteva za zapiranje plinske merilno regulacijske postaje, iz katere je napeljan plinski cevovod v obrat. Ker z merilno regulacijsko postajo upravlja podjetje, ki nima zagotovljene dežurne službe na Dolenjskem in je bil posledično odzivni čas predolg, smo zapiranje izvedli gasilci. Zunanji zaporni ventili merilno regulacijske postaje niso bili označeni, zato do prihoda dežurnega upravljavca plinske postaje ni bilo mogoče zagotovo potrditi prekinitve dobave plina.

Izvedla se je sektorizacija požarišča na štiri sektorje glede na konfiguracijo terena.

Zaradi nezadostne količine vode iz hidrantnega omrežja se je vzpostavila dobava vode s prenosnimi motornimi črpalkami iz reke Krke in bližnjih ribnikov. Reka Krka je od lokacije oddaljena okoli 400 m, ribnik pa okoli 250 m. Vodo iz reke Krke in ribnika je na požarišče dobavljalo

sedem prenosnih motornih brizgaln. Ocenjena poraba požarne vode na zadnjem požaru pa je nihala 50–150m³/uro gašenja. Gašenje z vodo se je izkazalo za najučinkovitejše. Za obvarovanje stanovanjske hiše smo poskusili tudi gašenje z gasilno peno, vendar zelenega gasilnega učinka nismo dosegli.

Za varovanje posredovalcev in ostalih prisotnih je bila na mesto požara aktivirana služba nujne medicinske pomoči ZD Novo mesto, ki je zahtevala tudi aktivacijo prikolice z opremo za množične nesreče. V času celotne intervencije je bilo oskrbljenih 33 gasilcev, poškodbe pa so bile predvsem ožuljenost nog, piki insektov, dehidracija in lažje zastrupitve s produkti gorenja. Vsi gasilci so bili oskrbljeni na mestu intervencije, dva gasilca pa so preventivno odpeljali na pregled v Urgentni center Novo mesto, vendar sta bila po pregledu odpuščena brez posledic.

Zaradi zelo gostega črnega dima, ki ga je veter večkrat pritisnil k tlom, in močnega toplotnega sevanja so bili vsi napadalci opremljeni z zaščito dihal – izolirni dihalni aparati (v nadaljevanju IDA). Potrebno je bilo zagotavljati zamenjave in rezervne tlačne posode z zrakom. Iz GRC NM so bile na mesto požara dostavljene vse razpoložljive rezervne tlačne posode za IDA, ker pa se je potreba po dodatnih tlačnih posodah povečala, so nam jih dostavili še iz

Foto na straneh 29 in 30: arhiv GRC Novo mesto

Prvi dan intervencije, glavni vhod, umik gasilcev zaradi hitrega napredovanja požara, v ozadju požar sončne elektrarne, J del

Prvi dan intervencije, razsežnost požara z zraka, SZ del

Prvi dan intervencije, nočni pogled na požarišče, JZ del

GZ Črnomelj, GZ Trebnje in GZ Šentjernej. Izpraznjene tlačne posode so se odvažale na polnjenje v GRC NM in PGD Trebnje. Tako je bilo skozi celotno intervencijo napolnjenih 618 tlačnih posod (od tega 442 v GRC NM in 176 v PGD Trebnje).

Ker je bilo gašenje naporno in se je predvidevalo dolgotrajno delo, se je vodstvo intervencije odločilo, da prične z načrtovanjem aktiviranja dodatnih enot in z delom v izmenah za potrebe zamenjave izčrpanih gasilcev. Tako se je v prvi fazi načrtovalo aktiviranje enot iz GZ Novo mesto, kasneje pa še iz sosednjih GZ in GPO.

Požar smo v nekaj urah lokalizirali in omejili na površino območja podjetja. Kasneje se začelo aktivno gašenje zunanjega skladišča z napadalnimi skupinami in helikopterjem slovenske vojske. Helikopter je ob mraku zapustil prizorišče in se je vrnil naslednji dan v dopoldanskih urah. Ko je intenzivnost požara omogočala premetavanje kupov plastike in lesnih sekancev, se je z delovnimi stroji pričelo premetavanje in dokončno gašenje materiala.

Kot smo omenili, sta bili v sklopu obrata na dveh objektih sončni elektrarni. Objekt, na katerem je bila nameščena ena izmed njih, je gasilcem uspelo obraniti pred ognjenimi zublji, druga pa je bila obkrožena z gorečimi predelovalnimi surovinami, zato do nje ni bilo mogoče dostopati in je v celoti zgorela v nekaj minutah.

V prvem dnevu, od začetka posredovanja pa do 22.00 ure, je na intervenciji sodelovalo 200 gasilcev iz GRC NM in PGD iz GZ Novo mesto z 42 vozili. Številčnost enot v kasneje vzpostavljenem izmenskem delu je razvidna iz spodnje tabele.

2. izmena 20. 7. 2017, 22.00–5.30	GRC NM in 13 PGD – 82 gasilcev z 20 vozili
3. izmena 21. 7. 2017, 5.30–16.00	GRC NM in 6 PGD – 46 gasilcev s 15 vozili
4. izmena 21. 7. 2017, 16.00–22.00	GRC NM in 28 PGD – 152 gasilcev z 41 vozili
5. izmena 21. 7. 2017, 22.00–6.00	GRC NM in 12 PGD – 72 gasilcev z 21 vozili
6. izmena 22. 7. 2017, 6.00–16.00	GRC NM in 14 PGD – 78 gasilcev s 24 vozili
7. izmena 22. 7. 2017, 16.00–22.00	GRC NM in 16 PGD – 103 gasilcev s 23 vozili
8. izmena 22. 7. 2017, 22.00–7.00	GRC NM in 13 PGD – 72 gasilcev z 19 vozili
9. izmena 23. 7. 2017, 7.00–15.00	GRC NM in 13 PGD – 50 gasilcev s 13 vozili
10. izmena 23. 7. 2017, 15.00–22.00	GRC NM in 5 PGD – 35 gasilcev z 11 vozili

Tabela 1: Številčnost enot, gasilcev in vozil po izmenah

Skupaj je na intervenciji sodelovalo 575 gasilcev iz 62 enot s 94 vozili, ki so opravili 881 prihodov na intervencijo, skupno 7.090 delovnih ur.

Število vozil in gasilcev se pri delu v izmenah iz tabele razlikuje od končnega števila sodelujočih na intervenciji, ker so nekatera vozila in gasilci večkrat prišli nazaj na delo v izmenah po opravljenem počitku. Vodenje se je prav tako predajalo po izmenah, da je bil počitek zagotovljen tudi za vodje intervencije.

Za logistično podporo med intervencijo je poskrbela občina Straža, tako je bilo vsak trenutek intervencije poskrbljeno za okrepčila gasilcev, goriva in maziva za vozila, črpalke, agregate ter ostale potrebe, ki so se pokazale med intervencijo.

Med intervencijo je bil aktiviran tudi mobilni laboratorij ELME, ki je izvajal vzorčenje zraka v okolici požara, vzorčenje požarne vode in ostalih vodnih površin v okolici požara.

Intervencija se je v nedeljo, 23. 7. 2017, ob 22.00 za večino enot zaključila, so pa gasilsko stražo izvajali lokalni gasilci PGD Dolenja Straža in PGD Vavta vas vse do 30. 7. 2017, ko so se aktivnosti za gasilske enote prenehale in so zapustile prizorišče požara.

Vrsta vozila	Št. vozil	Vrsta vozila	Št. vozil
GVC 24/50	5	GVGP – 1	11
GVC 16/25	1	GVGP – 2	1
GVC 16/24	3	GV – 1	30
GVC 24/40	1	GVM	23
AC 16/50	2	GVV – 1	7
AC 35/70	1	PMB	2
AC 24/80	1	PV – 1	3
AC 24/60	1	PAR (prikl. agr. z razsvetljavo)	1
TD 12 - 23	1		

Tabela 2: Vrsta in število gasilskih vozil na intervenciji

V obratu Ekosistemi Zalog je bil to že četrti požar, prvi 3. marca 2013, potem 28. novembra 2014, 29. septembra 2016 in 20. julija 2017. Ne glede na pretekle izkušnje v podjetju ni vgrajenih požarnih ločitev, sistemov aktivne požarne zaščite ali vzpostavljenega tehničnega požarnega varovanja. Kljub opozarjanju še vedno ni zagotovljene zadostne količine požarne vode.

Posredovanje na požaru v podjetju Ekosistemi je bilo za gasilce zelo naporno, zlasti zaradi velike količine gorljivega materiala in opožarjene površine (okoli 26.000 m²) ter posledično dolgotrajne intervencije. V intervenciji je bilo uničene kar nekaj osebne in skupne gasilske opreme.

Zahvala gre vsem sodelujočim enotam kot tudi vsem posameznikom, ki so na tej zahtevni intervenciji sodelovali z veliko požrtvovalnostjo, strokovnostjo in motivacijo za delo.

Drugi dan intervencije, gašenje požara s pomočjo teleskopske platforme, JZ del

Drugi dan intervencije, gašenje požara s pomočjo helikopterja, usmerjanje helikopterja iz teleskopske platforme, J del

Drugi dan intervencije, pogled na požarišče iz zraka, JZ del

BRŠLJINSKI MOZAIK

Na Osnovni šoli Bršljin smo letošnje prednostne naloge povezali v mozaik dejavnosti. Posvečali se bomo zdravju, opismenjevanju, kulturi in umetnosti. Aktivnosti bomo združevali s projekti: Eko šola, Šolski ekovrtovi, Kulturna šola, Zdrava šola, Bralna pismenost in razvoj slovenščine, Erasmus+ ter Simbioza giba. Številne dejavnosti nas povezujejo in izpopolnjujejo že vrsto let.

EKOVRT OBDELUJ IN Z NARAVO SODELUJ!

Z navedenim sloganom smo se Bršljinčani predstavili na sejmu Altermed, ki je od 13. do 15. marca 2017 potekal v okviru programa Ekošola v Celju. Na stojnici smo predstavili izdelke iz zelišč, ki jih vzgojimo in nabereemo na šolski visoki gredi. Obiskovalcem naše stojnice smo ponudili čaj Bršljinko iz mešanice zelišč, ki so jo sestavili učenci sami. Naše Elizabetino milo z zelišči je dobilo ime po cesarici Elizabeti, po kateri je dobila ime prva ženska bolnišnica v Novem mestu. Predstavili smo tudi svečke in kremo iz čebeljega voska. Obiskovalci naše stojnice so lahko preizkusili še vlažilno kremo za suho in razpokano kožo. Jabolčnega kisa z zelišči pa je bil deležen že marsikateri obiskovalec OŠ Bršljin, saj ga poklonimo tudi kot promocijsko darilo.

Foto: učitelji in učenci OŠ Bršljin

ZAKORAKAJTE PO POTI ČUTNIH DOŽIVETIJ

Na naravoslovnem dnevu Okolje in mi so učenci 3. in 5. razreda izdelali čutno spiralo in zasadili dišavnice in grmovnice. Oblikovanje čutnega kotička smo zaključili v mesecu maju. Kotiček so učenci že preizkusili. Ugotovili so, da preko čutnic v stopalih prepoznajo različne tipe materialov in njihovo strukturo, z rokami so se dotikali lubja in listov dreves, med hojo

pa so vonjali različne dišeče rastline in poslušali petje različnih ptic.

Kotiček je oblikovan z namenom, da otroci v njem uživajo, razvijajo svoje veščine in se učijo spoznavati naravo na najbolj naraven način.

V ROKE DOBILI SREBRNO KUHALNICO

16. 5. 2017 so se naši šestošolci Čila Radakovič, Žana Pirnar in Anže Pirnar odpravili na Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Novo mesto na kuharsko tekmovanje Zlata kuhalnica. Za glavno jed so morali uporabiti kranjsko klobaso, za sladico pa pripraviti sladke sirove štruklje.

Na tekmovanje so se pri interesni dejavnosti Lonček kuhaj! začeli pripravljati že januarja z zbiranjem idej in receptov. Odločili so se, da bodo pripravili ješprenjček s kranjsko klobaso in ajdovček s skutnim nadevom. Ješprenjček je jed z veliko zelenjave, pri kateri so najprej na čebuli prepražili kranjsko klobaso in s tem poudarili okus.

Pri sladkih skutnih štrukljih pa so del moke za testo zamenjali z ajdovo moko, saj je ta bolj zdrava. V eni uri jim je uspelo skuhati in degustirati obe jedi. Ves čas kuhanja je mlade kuharje ocenjevala petčlanska komisija.

Dodelila jim je točke za srebrno priznanje, česar so se zelo razveselili, saj so se tekmovanja udeležili prvič.

RADI IMAMO ZEMLJEVIDE

Karta sveta, delo lanskoletne devetošolke Eve Šubic, je zastopala Slovenijo na 28. mednarodni kartografski konferenci v Washingtonu med 2. in 7. julijem 2017. Tema razpisa je bila We love maps oziroma Radi imamo zemljevide. Fizik Albert Einstein je nekoč dejal: „Logika te pripelje iz točke A do točke B. Domišljija te pripelje povsod.“ V Evinem primeru to zagotovo drži.

Na natečaju za Otroško karto sveta 2017 je strokovna komisija izbrala šest najboljših izdelkov, ki so zastopali Slovenijo na Mednarodni kartografski konferenci v Washingtonu in se potegovali za Nagrado Barbare Petchenik. Nagrado Barbare Petchenik je ustanovilo Mednarodno kartografsko združenje kot spomin na kartografinjo, ki je večino svojega življenja posvetila oblikovanju zemljevidov za otroke. Cilji tekmovanja so: promocija otroškega kreativnega prikazovanja sveta v grafični obliki, izboljšanje njihove kartografske zaznave in dojemanje okolice.

SPODBUJANJE USTVARJALNOSTI, INOVATIVNOSTI IN PODJETNOSTI V OŠ BRŠLJIN

Šolsko leto se je komaj začelo in zelo hitro se bo obrnilo naokoli. Devetošolce smo hoteli že ob začetku leta spodbuditi k razmišljanju o karierni poti, zato so se udeležili predstavitvene delavnice o podjetnosti. Učenci so v skupinah najprej iz različnih materialov zgradili »kar se da« visok stolp, potem pa so prisluhnili kratki predstavitvi o tem, kaj je podjetnost in

ŽIVLJENJE

Življenje je veliko, večno in vedno dobrodošlo. V pozdrav mu kličem: "Dober dan!" Ljubezni polno in neskončno. Je kakor žarek, ki nam sveti ponosno. En lep trenutek, ki traja naj vsak dan. Ni pa vedno samo srečno. Je včasih težko, neizprosno, en sam trenutek ga lahko obrne na slabšo stran.

Filip Bevc, 5. razred

katere veščine so potrebne za uspešno podjetništvo. Zainteresirani devetošolci bodo imeli priložnost svoje podjetniške veščine izuriti in tudi praktično preizkusiti na dveh vikendih v septembru na Gimnaziji v Novem mestu, na srednji Kmetijski šoli Grm ter na terenu v Šentjerneju. Ukvarjali se bodo z idejami o privabljanju turistov v šentjernejsko občino, sodelovali pa bodo tudi z učenci ter dijaki iz ostalih novomeških osnovnih in srednjih šol.

ERASMUS+

Osnovna šola Bršljin, Zespół Szkoly i Gimnazjum im. Władysława Orkana w Niedzwiedziu s Poljske in Agrupamento de Escolas de Castro Marim s Portugalske smo vzpostavile stik prek e-Twinning platforme in se odločile za mednarodno sodelovanje v dveletnem projektu pod naslovom »Experiencing Diversity through Art«. Ker šole obiskujejo učenci različnih kultur in spoštujemo raznolikost, smo za prioriteto projekta izbrali socialno vključenost. S pomočjo literarnega, likovnega in glasbenega ustvarjanja bodo učenci spoznavali, raziskovali in doživljali kulturno raznolikost. Tema bodo migracije, zato nas bodo zanimale literarne zgodbe in pesmi s to tematiko ter življenjske zgodbe oseb, ki so migrirale. Menimo, da nam bodo raznolike izkušnje teh oseb pomagale pri vzpostavljanju pogojev za uspešnejše socialno vključevanje učencev iz tujejezičnega okolja.

OBRAZI SVETA

V okviru projekta Erasmus+ smo razmišljali, kako živijo ljudje po svetu. V sklopu podaljšanega bivanja smo učenci 4. in

5. razreda raziskovali različne kulture. Učiteljici sta nam pripravili obraze otrok z različnih koncev sveta. Mi smo jim narisali drugo polovico in pri tem razmišljali o drugačnosti. Zanimivo je, da so otroci tako različni. Najbrž se sprašujete, zakaj smo ustvarjali ravno obraze? Da spoznamo naše vrstnike, njihovo življenje in kulturo.

OŠ BRŠLJIN PONOVO V JATI Z DRUGAČNIMI

OŠ Bršljin se je drugo leto zapored pridružila mednarodnemu projektu VDC Novo mesto »V jati z drugačnimi«. 19. 10. 2017 smo na stežaj odprli vrata gostom iz sosednje Hrvaške. Iz Centra za pružanje usluga u zajednici Ozalj nas je obiskala skupina odraslih s posebnimi potrebami, ki kljub težavam v razvoju živijo polno in radostno življenje.

Po kratkem kulturnem programu so z nami ustvarjali pisane risbe na deščicah, ki bodo popestrile stene domov, in nas naučili, kako lahko sami pripravimo šumeče kroglice za kopel, piling za obraz, ognjičevo mast ter razpršilce za osvežitev telesa in prostorov.

Spoštljivi stiski rok, pristni objemi, nasmehi in preproste besede hvaležnosti ob slovesu so pomenljiv kamenček v mozaiku na videz čisto navadnega dne.

RADOSTIMO SE ŽIVLJENJA

20. 10. 2017 smo se veselili s tremi nagrajenci pesniškega natečaja Pavčkove vitice, ki so ustvarjali pesmi o življenju. Naj vam branje bršljinskih pesnikov polepša dan!

DOBER DAN, ŽIVLJENJE!

Na svetu je tisoč življenj, a le eno je pravo. Le eno, ki ga z veseljem pozdravljaš – dober dan, življenje!

To življenje ti da sreče, veselja in vseh drugih radosti. Kadar padeš, se pobereš, vstaneš spet in spet, kot pravo sonce.

Kadar izgubiš prijatelja, se ti zdi, da je vsega konec. A povem ti majhno skrivnost: – ničesar ni konec, le zašel si v enega od tisoč svetov.

Vendar na koncu se zgodi dan, ko zaideš tako daleč stran, da ne prideš več nazaj.

Sara Bevc, 3. razred

ŽIVLJENJE JE KOT REKA

Življenje je kot deroča reka, navadno je polna smeha, včasih pa zadene v čeri, takrat nas tarejo skrbi.

Življenje je kot bistra reka, teči nikoli ne odneha, saj ne mara grdih reči, ki jemljejo še zadnje moči.

Življenje je kot kalna reka, ki barvne niti prepleta, včasih se na hitro zbistri, saj se nov dan spet zbudi.

Življenje je kot živa reka, ki nikoli teči ne odneha, ko pa zapre trudne oči, takrat v daljavo odhiti.

Rok Šuštaršič, 8. razred

RASTEMO V SVOJI MAJHNOSTI

Na Osnovni šoli Šmihel smo novo šolsko leto začeli z mislijo Kdor ljubi svojo domovino, spoštuje tudi domovino drugih, kar bo tudi skupno vodilo našega celoletnega dela. Izbrana misel sovпада tudi s šolskim projektom Iz korenin nam rastejo krila ter prednostno nalogo Slovenščina, moj jezik, s katerima bomo privzgjajali ljubezen do svoje domovine, jezika in dediščine.

Že ob začetku šolskega leta smo izvedli dve najpomembnejši dejavnosti, in sicer z rojstnodnevno zabavo obeležili prvo leto delovanja vseslovenskega projekta Rastoča knjiga ter gostili predstavnike šestih evropskih držav v okviru mednarodnega projekta Erasmus+.

Na dan šole, 16. oktobra, ki smo ga poimenovali Mihaelov dan, po zavetniku šmihelske cerkve, je učence pričakal Mihaelov zajtrk po njihovem izboru, nato pa so šolo obiskali naši gostje iz tujine. Spremljali so naše dejavnosti in se udeležili tudi prireditve v okviru projekta Rastoča knjiga.

Slovesni govorec na prireditvi je bil akademik prof. Boštjan Žekš, predsednik društva Rastoča knjiga, med povabljenimi pa so bili tudi dr. Janez Gabrijelečič, idejni oče projekta, župan MO NM mag. Gregor Macedoni, predstavniki Zavoda za šolstvo, lokalni ustvarjalci ter drugi cenjeni gostje. Rdeča nit prireditve se je navezovala na izdajo naše skupne knjige **Rastemo v svoji majhnosti**, na katero smo izredno ponosni, saj predstavlja zgodovino kraja in šole, lokalne ustvarjalce ter abecedo vrednot, ki smo jo oblikovali učenci, strokovni delavci šole ter starši. Veseli smo bili, da nam je s pomočjo donatorskih sredstev uspelo knjigo izdati v večjem številu in pokloniti tudi gostom.

Druženje s prijatelji iz Bolgarije, Slovaške, Češke, Portugalske, Poljske in Latvije se je nadaljevalo do konca tedna. Prečudovito podobo Novega mesta smo gostom predstavili z vožnjo s splavom po reki Krki, obiskali smo novomeškega župana in mestno hišo, se potepali po gradu Struga in občudovali Otočec ter Gorjance in ob vsem tem uživali v domači kulinariki. Goste smo popeljali tudi po naši prelepi Sloveniji in jim s ponosom predstavili naše turistične bisere: Piran, Bled in Ljubljano. Sonce je bilo zvest sopotnik na naših poteh, zato so znamenitosti dežele še bolj zasijale v očeh naših gostov iz tujine in so se domov vrnili polni čudovitih vtisov.

Kljub številnim dejavnostim, ki so pred nami, se bomo trudili živeti vrednote za boljše sobivanje v naši skupnosti.

ŠTIRIDESETLETNICA OSNOVNE ŠOLE BRUSNICE

Na OŠ Brusnice smo novembra praznovali 40 let nove šole in 140-letnico šolstva, širši javnosti pa smo predstavili letos prenovljeno šolo. V projekt smo vključili vse učence, starše in druge, ki so s svojimi spomini na šolanje v naši dolini obogatili program. Na šoli skrbimo za zdrav življenjski slog, v okviru Rastoče knjige in mednarodnih projektov pa razvijamo gledališko kulturo, večjezičnost in medkulturni dialog. »Učitelji imamo to srečo in obvezo, da odkrivamo in razvijamo v mladih ljudeh vse velike in male vrednote, da spodbujamo ustvarjalnost in domoljubje v vsakem od njih,« je na slavnostni prireditvi poudarila ravnateljica OŠ Brusnice Jasmina Hidek.

Ravnateljica OŠ Brusnice Jasmina Hidek

SONET O ŠOLI

Še vedno šolo radi smo imeli,
velik se nam je treba tam učiti,
to znanje včas težko je pokazati,
pogosto vse smo hitro pozabili

O šola naša štirideset so stari!
A zdaj so šli lepo jo prenoviti,
In nekaj žebļjev treba je zabit,
zato so delavce povsod nabrali.

Le pridno smo prišli mi v novo šolo,
zdaj prišli smo na šolo to tapravo,
septembra vse je še za šalo.

A žal oktobra konc je s to zabavo,
takrat z ocenami se bo začelo
Brusnice so najboljše za to glavo.

*Jure Kobe, 9. razred
OŠ Brusnice*

Foto: arhiv OŠ Brusnice

OŠ Brusnice je »kulturna šola«, in sicer s posebnim priznanjem na področju ohranjanja kulturne dediščine. Mentorica folklorne skupine je že dolga leta učiteljica Milena Jaklič.

ŠOLA NAS BOGATI

Vsi se veselimo,
ko ponovno se dobimo.
Vsi sošolci in sošolke,
čeprav nas čakajo kontrolke.

Prima se učimo
ter znanje pridobimo.
Petek komaj čakamo,
da si med vikendom oddahnemo.

Spraševanja se vrstijo,
ocene pa blestijo.
Če pa kdaj se ne učiš,
en velik cvek dobiš.

Pri telovadbi se potimo,
da v klopeh lažje preživimo.
Da nam čas hitreje mine,
včasih zganjamo norčije.

Zavzeto se učimo,
da znanje pridobimo.
Veselimo se vsi,
ker nas šola bogati.

Učitelji ponosni so,
da tako hitro napredujemo.
Imeli smo se res lepo,
zdaj pa počitnice nasproti so.

*Desiree Krieger, 7. razred
OŠ Brusnice*

NEKAJ PRENOV ZA BOLJŠE POGOJE BIVANJA V VRTCU

To leto so zaznamovale prenove nekaterih naših enot. Prostorski pogoji, ki prispevajo k boljšim pogojem za bivanje in s tem k boljšemu počutju tako otrok kot zaposlenih, so zelo pomembni, zato zadovoljni poročamo o pridobitvah.

VRTEC LABOD V ENERGETSKI PRENOVI

V vrtcu Labod se je zaključila celovita energetska sanacija objekta. Na vrtcu so zamenjali okna, poskrbeli za temeljito izolacijo ter preuredili ogrevanje in osvetlitev na varčnejši način. Skratka – cel vrtec Labod je sedaj prijaznejši do okolja. Pozno jeseni so se dela zaključila, uredili smo še okolico vrtca in poskrbeli za drobne detajle, ki so podobi vrtca dodale piko na i. Vsi smo veseli prenove objekta. Otroci pa so povedali, da je naš vrtec zdaj zelo lep.

NOVE TALNE OBLOGE ZA MEHURČKE

V enoti Mehurčki se v letošnjem šolskem letu lahko pohvalimo z novimi talnimi oblogami v obeh igralnicah. Igralnici sta sedaj svetlejši, otroci pa imajo več možnosti za igro na tleh. Naše igrišče je postalo bogatejše za novo hišico s toboganom, po katerem se otroci zelo radi spuščajo in s tem razvijajo svoje gibalne spretnosti.

VEČ PROSTORA ZA VRTEC KEKEC

V vrtcu Kekec smo se z novim šolskim letom razveselili povečane igralnice. Tako smo lahko v vrtec sprejeli večje število otrok. V vse igralnice smo dobili umivalnike in na novo položene talne obloge. Zelo smo se razveselili tudi notranjega prehoda v dvorano – večnamenski prostor, ki ga delimo z družtvi v Krajevni skupnosti Kandija-Grm. Vrtec Kekec je bil deležen tudi delne energetske sanacije, s tem pa bomo prijaznejši do okolja in varčnejši.

LETO 2017 V ZNAMENJU PRENOVE V VRTCU PEDENJPED NOVO MESTO

V Vrtcu Pedenjped Novo mesto v letu 2017 doživljamo preporod – z novo »srajčico« se lahko pohvali Videk (Enota Videk zaključuje novogradnjo), ki letos praznuje 50 let, in tudi druge enote. Enota Pedenjped, ki je tudi dobila povsem novo zunanjo podobo, praznuje v tem šolskem letu 40 let. Energetska prenova enot Metka, Rdeča kapica, Pedenjped pomeni velik napredek v standardu kakovosti bivanja otrok in zaposlenih, a hkrati dolgoročen varčni ukrep porabe energentov, ki bo pozitivno vplival na prihodnje generacije. Prenove in novogradnja v letu 2017 v štirih enotah se izvajajo po najvišjih standardih in v skladu z vsemi gradbenimi zahtevami, pri čemer nas vodi pomembno poslanstvo – otrokom prijazno in varno okolje. To je največji dosežek v Vrtcu Pedenjped Novo mesto v zadnjih petnajstih letih. Lahko se pohvalimo, da se novogradnja vrtca v Novem mestu ni zgodila zadnjih 40 let.

Kot vsako leto se v Vrtcu Pedenjped Novo mesto lahko tudi v 2017 pohvalimo z veliko novimi ustvarjalnimi in poučnimi doživetji, novimi veščinami, novimi vsebinami, z generacijo malčkov, ki srkajo nova znanja.

Z velikim snežnim zagonom smo v začetku leta organizirali ZIMSKI SMUČARSKI DAN na Gačah, z izjemno visoko udeležbo otrok in staršev na belih strminah. Vsi smo bili srečni in zadovoljni.

Spomladi se je vrtec predstavil v tradicionalni obliki na DNEVU ODPRTIH VRAT, vanj so vstopili novi obiskovalci, ki so se že postavljali v čakalno vrsto za vstop v našo učečo hišo.

Pozabili nismo niti na kulturne dogodke, ki so povezani z našim okoljem, mestom, v katerem živimo in se z njim razvijamo. V letu 2017 nas je mesto vse združilo v en sam kulturno-raziskovalni prostor, v muzej na prostem na Marofu,

kjer smo odkrivali in razkrivali vse skrivnosti jantarja, arheologije in pripravili čudovito raziskovalno popoldne za otroke, starše, babice, dedke ... Naši otroci so postali pravi PEDENJRAZISKOVALCI. Druženje, igra, znanje, tudi glasba in ples so nas povezali, v sočutno in skladno sodelovanje vseh otrok in zaposlenih v Vrtcu Pedenjped Novo mesto.

Verjetno še niste bili deležni tako pristne razstave doma pečenega kruha, kot je bila naša konec meseca maja, ko je zadišalo po kruhkih in pogačah naših kuharic. Menda je bilo razstavljenih več kot 300 vrst kruha.

Zavedamo se, da vsak človek pusti v sočloveku pomemben pečat. Pri medgeneracijskem sobivanju in sodelovanju je to še posebej pomembno. Zato smo z vso odgovornostjo, pedagoškim etosom in znanjem ter veščinami, ki jih imamo, tudi v 2017 poskrbeli za dobro popotnico vaših otrok pri vstopu v šolsko in nadaljnje življenjsko

obdobje in okolje vsak dan posebej in tudi ob pomembnih dogodkih, kot so: DOBRODELNOST Z ZAVAROVALNICO SAVA, PEDENJTABORJENJE, VRTEC V NARAVI V KRANJSKI GORI ... in še in še ...

Vsako leto pa ni le nov začetek, ampak prinaša tudi spremembe, novosti ... Ljudski pregovor pravi, da kar seješ, to žanješ. Očitno smo v preteklih letih delali dobro in prav, saj bo letina obilna – veliko si vas je v letu 2017 izbralo za predšolsko vzgojno-izobraževalno okolje prav naš vrtec. Tega smo veseli in na to smo ponosni.

Pa ni še vsega konec, saj ideje kar dežujejo: decembra se že drugo leto zapored odpravljamo na veliki koncert pevskega zborčka MALI PEDENJPED v Avstrijo v Gradec.

Mi že komaj čakamo, da začnemo vse ideje, novosti, ki so sestavni del vzgojno-izobraževalnega dela in plemenitijo tovrstne procese in vsebine, udeležati skupaj z vami, z mestom, ki nas povezuje. Walt Disney je dejal, da je vse, kar sanjaš, tudi mogoče. Zato bomo vzpodbujali potenciale in domišljijo vaših otrok in vse zamišljeno prenašali v resničnost skozi besedo, glasbo, ples, šport, gledališko in likovno umetnost, rajalne, družabne in druge igrice ter odlične dejavnosti ter projekte. Zato, spoštovani, ko takole urejamo in pospravljamo še zadnje drobtinice preteklega, nepozabnega leta, kar ne moremo zadrževati misli in želja, ki uhajajo na plano in nestrpno čakajo, da se zavrtijo v raznovrstnih oblikah po igralnicah našega zavoda ter se s svojo sporočilnostjo usidrajo v vsakdan vseh nas, lahko rečemo, da je LETO PRENOVE VRTCA PEDENJPED NOVO MESTO leto velikih napredkov.

Foto: arhiv Vrtec Pedenjped

LETOS V PODJETNIŠKIH PROGRAMIH RAZVOJNEGA CENTRA NOVO MESTO PREK 1000 UDELEŽENCEV

Razvojni center Novo mesto se pri svojem delovanju močno osredotoča na delo z mladimi, razvijanje podjetniške miselnosti ter novih poslovnih idej. V Podjetniškem inkubatorju Podbreznik letos beležijo rekorden obisk na podjetniških dogodkih in pri razvoju podjetniških idej. V sklopu operacije SIO-PIP-2016-2017 in ostalih podjetniških programov Razvojnega centra Novo mesto je bilo samo v prvih 10 mesecih letošnjega leta organiziranih 29 različnih dogodkov ter delavnic, na katerih se je zvrstilo 770 udeležencev. Tovrstni dogodki postrežejo s primeri dobrih praks, prenosom znanj in zelo pomembno komponento - mreženjem.

Pri delu z novimi podjetniškimi idejami se osredotočajo predvsem na dve skupini; prva so mladi, potencialni podjetniki ter start-upi (zagonska podjetja), druga pa že obstoječa podjetja s potencialom rasti.

Programi za posamezno skupino so različni in so prilagojeni potrebam posamezne ideje (vrednotenje ideje, mentorski programi, individualna svetovanja, podjetniška šola ...). Do konca oktobra je bilo sprejetih v programe že dvanajst idej iz prve ciljne skupine in vključenih šest podjetij. Cilj do konca leta je to število še povečati. V Podjetniški inkubator Podbreznik so v zadnjem letu sprejeli tudi tri nova podjetja, veliko posameznikov in podjetij pa se je vključilo v coworking (sodelanje), ki s sodobnimi poslovnimi prostori, številnimi dogodki in bližino ostalih podjetij ponuja odlično okolje za razvoj posla.

Razvojni center Novo mesto je v sodelovanju z dolenjskimi osnovnimi in srednjimi šolami v letošnjem letu začel izvajati nov razvojni program Podjetniški izzivi Dolenjske. V programu lokalna podjetja, gospodarstvo ali občine za mlade pripravijo realne podjetniške

izzive, s katerimi se soočajo pri svojem poslovanju. Ekipe učencev in dijakov v omejenem časovnem obdobju, prek krožkov in ostalih oblik aktivnosti ter ob pomoči mentorjev izzive raziščejo in predstavijo podjetjem svoje končne inovativne rešitve. Gre za program povezovanja šolskega sistema z gospodarskimi družbami, prenosa idej, izkušenj in

znanja. Odzivi prek 200 udeležencev, ki so bili vključeni v tri letošnje izvedbe, so bili izjemno pozitivni, zato si RC NM in konzorcij mentorjev – večinoma so to učitelji iz sodelujočih šol – prizadeva v naslednjem letu dejavnost še razširiti, saj so vrline inovativnosti, samoiniciativnosti in podjetnosti v današnjih časih za mlade izjemno pomembne.

LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA DOLENJSKA IN BELA KRAJINA

Lokalna akcijska skupina Dolenjska in Bela krajina (LAS DBK), katere vodilni partner je Razvojni center Novo mesto d. o. o., z izvajanjem Strategije lokalnega razvoja za programsko obdobje 2014–2020 aktivno spodbuja celovit in uravnotežen razvoj podeželja in urbanih središč na območju po pristopu »od spodaj navzgor«. Partnerstvo, ki šteje 68 članov iz treh sektorjev (javni, ekonomski, zasebni sektor), pokriva območje občin Mestne občine Novo mesto, Mokronog-Trebelno, Straža, Šentjernej, Črnomelj, Metlika, Semič, Mirna, Mirna Peč, Šentrupert, Škocjan in Šmarješke Toplice.

V letu 2017 so bile aktivnosti pretežno vezane na postopke potrjevanja in izbora projektov s prvega javnega poziva LAS DBK, kjer so bila razpisana sredstva sofinanciranja v vrednosti 1.519.940,00 evrov. Do sofinanciranja iz sredstev CLLD (*ang. Community Led Local Development*) bo po prvem javnem pozivu upravičenih 16 operacij, v skupni višini sofinanciranja 1.145.368,55 evrov.

PROGRAM CLLD,

ki v prevodu pomeni LOKALNI RAZVOJ, KI GA VODI SKUPNOST, podpira projekte, ki so širše družbeno naravnani in izboljšujejo kakovost življenja prebivalstva na podeželju in urbanih naseljih. V okviru potrjenih projektov se bodo urejale javne površine za rekreacijo na prostem, krepila se bo povezanost prebivalstva s pomočjo oživljanja tradicionalnih znanj, ohranjanja naravne in kulturne dediščine, vzpostavile se bodo mreže lokalnih ponudnikov, lokalne samooskrbe in novih turističnih produktov.

V dveh potrjenih projektih (*Odperta akademija za inovativni turizem in Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot*) je vodilni partner iz Novega mesta, sicer pa je še sedem upravičencev iz območja MO NM, ki v projektih sodelujejo kot partnerji.

PROJEKT ODPRTA AKADEMIJA ZA INOVATIVNI TURIZEM,

katerega nosilec je Fakulteta za organizacijske študije Novo mesto, je bil pripravljen z namenom organiziranja ter izvedbe Odprtih ustvarjalnic inovativnega turizma z aktualnimi vsebinami območja LAS DBK in ustanovitve Odprte akademije inovativnega turizma za razvoj turizma kakovosti in odličnosti. Aktivnosti projekta so osredotočene na organizacijo atraktivne prireditve (certifikat Organizator turističnih prireditev), oblikovanje in predstavitev privlačne zgodbe (certifikat Pripovedovalec zgodb), vzpostavitev

dodatne in dopolnilne dejavnosti na podeželju (certifikat Nosilec dodatne in dopolnilne dejavnosti na podeželju) ter umetnost sožitja vin in kulinarike (certifikat Vinski svetovalec). Ustvarjalnice se bodo izvajale pri deležnikih v turizmu ter v objektih turistične ponudbe oz. doživljajev na območju Dolenjske in Bele krajine.

MREŽA LOKALNIH PONUDNIKOV PODEŽELSKIH DOBROT

je projekt Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, ki ga bodo

izvajali z namenom vzpostavitve mreže ponudnikov produktov podeželja s celotnega območja LAS DBK. Ponudniki bodo promovirani prek spletnega portala, socialnih omrežij in mobilne aplikacije, ki bo usmerjala potrošnike na posamezno prodajno mesto znotraj urbanih središč. Ponudniki bodo prek usposabljanj motivirani za medsebojno sodelovanje tako na prodajnem kot na nabavnem trženju. Nosilec želi tudi, da bodo partnerji v mreži ponudnikov sodelovali pri navzkrižnem trženju in s tem povečali pestrost ponudbe na posameznem prodajnem mestu znotraj urbanih središč. Prav tako bodo aktivnosti usmerjene k temu, da bodo partnerji v mreži sodelovali tudi na nabavnem trženju in s tem izkoristili prednosti skupinskega nakupa.

Rdeča nit vseh projektov je skrb za ljudi in vključevanje lokalnega prebivalstva v realizacijo zastavljenih idej, saj le na ta način postanejo projekti uspešni. Želimo vključiti čim več lokalnih prebivalcev in jih motivirati, da bodo iz pasivnih opazovalcev postali aktivni državljani, ki prispevajo k ustvarjanju lepše prihodnosti zase in svoje potomce.

LASDBK
Lokalna akcijska skupina
Dolenjske in Bele krajine

Foto: Gašper Franko

PO SMEH IN GLASBENE UŽITKE V KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE!

Decembra se že tradicionalno želimo sprostiti, bodisi od napetega delovnega ritma bodisi od vseh zabav, ki se nam obetajo, če se malce pošalimo ... Da v zavetju Trdinove dvorane v Kulturnem centru Janeza Trdine (KCJT) dobesedno najdemo svoj mir, je zaslužen vsakoletni decembrski program našega kulturnega hrama, ki poskrbi, da vsakdo najde nekaj zase.

Če vas navdušujejo komedije, potem se boste decembra lahko nasmejali kar dvakrat; če vas bolj prepričajo glasbeni ritmi, potem boste veseli treh glasbenih dogodkov, ki vsak po svoje prinaša glasbene presežke v dolensko prestolnico. In decembrski praznični program v KCJT je seveda tudi priložnost, da se poveselite, pozabavate in hkrati uživate v umetniških presežkih s prijatelji, sodelavci, kolegi, znanci, družino ... Nič ni lepšega, kot se nasmejati dobri komediji ali prisluhniti odličnemu koncertu z nekom, ki ga imamo radi.

Začenjamo v četrtek, 14. 12., ob 20.00, ko vas vabimo, da si med prvimi v Sloveniji ogledate novo komedijo iz SiTi Teatra BTC, predstavo ČAKALNICA. V njej nastopata Janez Hočevnar Rifle in Lado Bizovičar, videli pa boste odbito komedijo za dva resnična zvezdnika! Oba zvezdnika se znajdetata na koncu tunela, v čakalnici za odhod v onostranstvo. Tam čas ni več dimenzija, ni novinarjev in medijev, socialnih omrežij, telefonov in televizije. Čakalnica je prostor mirovanja, prostor razmisleka, trenutek, ko ti po glavi rojijo minuli dogodki in stvari, ki se ti utegnejo še zgoditi. Priče smo soočenju dveh generacij, dveh karier in dveh osebnosti, ki sta skrivnostno povezani. Pripravite se na napet, spektakularen večer, poln presenečenj, ki si ga boste zapomnili do konca – in še dlje! In če temu »moškemu polu« nasproti postavimo žurko za punce, dobimo – **DEKLIŠČINO!** Komedija, nova uspešnica Špas teatra, bo v Novem mestu gostovala v ponedeljek, 18. 12., ob 20.00, ustvarjalci predstave pa obljublajo vse – od zapleta do vročega ognjemeta! Režijo je prevzela Violeta Tomič, med igralci pa najdemo imena, kot so Nataša Ralijan, Lara Jankovič, Maja Martina Merljak, Jernej Čampelj in drugi. Videli bomo žurko za punce – zabavo, ki smo jo (pre)dolgo čakali, kajti kadar se zberejo ženske prijateljice, ni nikoli brezveznih tém

Foto: arhiv Zavod Novo mesto

– vse na tem svetu je pomembno. In ko v zanosu pogovor steče na deklíščino, moški striptiz in »zadnji ples« na svobodi, hitro prebudijo levinje v sebi ... In se potem, ko gre zares, enako hitro strgajo z verige ...

Poskrbeli smo tudi za glasbene sladokusce. Prvič se bosta na samostojnem koncertu novomeškemu občinstvu predstavili **LETICIA YEBUAH SLAPNIK IN IRENA YEBUAH TIRAN**. V petek, 15. 12., se nam ob 19.30 v okviru Novomeškega abonmaja in izven obeta večer, poln sklenjene dvojine. Novomeški dvojčici delno afriških korenin povezuje neizmerna sestrška ljubezen, zato sta bili iskreno veseli povabila naše hiše, da tokrat na velikem odru nastopita kot duo. Čeprav

sta se odločili za različna študija, ju ves čas povezuje najbolj univerzalna umetnost – glasba. Leticia je diplomirana arhitektka in grafična oblikovalka, Irena pa mezzosopranistka in profesorica petja. Obe poučujeta na novomeški Glasbeni šoli Marjana Kozine, sodelujeta z Anton Podbevšek Teatrom, Novomeškim simfoničnim orkestrom, vseskozi pa sodelujeta tudi v predstavah koreografinje in plesalke Maše Kagao Knez. Priložnost skupaj stati na odru imata tudi v Magičnem gledališču Serpentes. Za ljubitelje klasične glasbe bo vrhunec decembrskega dogajanja zagotovo koncert **BELI BOŽIČ S TREMI TENORJI**, na katerega vas vabimo v torek, 19. 12., ob 19.30. Trem tenoristom znamenite moške vokalne zasedbe Slovenski oktet – Vladimirju Čadežu, Timu Ribiču in Janezu Trilerju – se bosta pridružila pianistka Natalija Šaver in tolkalist Carlos Valderrama. Okusili bomo praznično glasbeno popotovanje od klasične operne arije do Elvisa Presleyja. Po koncertu bomo s kozarčkom in prigrizkom nazdravili prihajajočemu novemu letu. Čisto zares pa se bomo od kulturnega leta 2017 poslovili v soboto, 23. 12., ob 19.30. Že 26-ič zapored bomo staremu letu pomahali v slovo z **NOVOLETNIM KONCERTOM PIHALNEGA ORKESTRA KRKA** pod vodstvom dirigenta Matevža Novaka. Koncert bo poseben, saj je orkester letos obeležil jubilejno 60. leto delovanja. In kot vedno glasbeniki tudi tokrat svojemu zvestemu občinstvu pripravljajo nepozaben večer, poln presenečenj!

Preživite praznični decembrski čas tudi na katerem izmed dogodkov v Kulturnem centru Janeza Trdine. V družbi odličnih umetnikov in najbližjih ali sodelavcev se poslovite od leta 2017 in pozdravite novega z letnico 2018! Dobrodošli!

KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE

> Nina Štampohar, Zavod Novo mesto

ŠTUKLJEVO LETO

Z iztekom leta se v Novem mestu izteka tudi Jantarjevo leto, ko smo skozi celo leto številne dogodke na različne načine barvali z jantarjem. Celoten projekt je bil zelo dobro sprejet, tako med domačo kot tujo javnostjo, še posebej razstava o jantarju v Dolenjskem muzeju, zato se je občina odločila, da s tovrstnimi projekti nadaljuje. Ni se bilo treba dolgo ozirati okoli in razmišljati, kaj je tisto, na kar je novomeška občina nadvse ponosna, pri tem pa sta sovpadli najmanj dve okoliščini, ki podpirata to odločitev. Evropski parlament je leto 2018 razglasil za Evropsko leto kulturne dediščine, saj želi s tem spodbuditi izmenjavo in spoštovanje evropske kulturne dediščine kot skupnega vira, dvigovati zavesti o skupni zgodovini in vrednotah ter okrepiti občutek pripadnosti skupnemu evropskemu prostoru.

Prihodnje leto pa bomo 12. novembra obeležili 120-letnico rojstva našega someščana olimpijca Leona Štuklja. In ker je njegova sporočilnost – od njegovega duha, njegove askeze do njegovih dosežkov – seveda tudi naša kulturna dediščina, je MO NM prihodnje leto, leto 2018, imenovala Štukljevo leto 2018 – z geslom Zdrav duh v Novem mestu.

Tako bomo v prihodnjem letu v dolenski prestolnici na izviren način prepletli izročilo Štukljevega duha, športa, zdravega načina življenja z izročilom kulturne dediščine. Zgodovina prvih športnih iger, za katere obstajajo slikovni zapisi na novomeških situlah, segajo že v obdobje halštatske civilizacije v času od 7. do 4. st. pr. n. št. Na situlah so prikazi rokoborb, lokostrelstva, tekmovalj s konjskimi vpregami in ribolov, ki v tistih časih ni bil športna dejavnost, pač pa oblika preživetja. Pisni viri o bolj profesionalnem in organiziranem pristopu ukvarjanja s športom se v novomeški občini začne z letom 1887, ko je bilo ustanovljeno telovadno društvo Sokol, ki se mu je deset let po ustanovitvi pridružil tudi Leon Štukelj. Končni cilj društva je bil doseči celovitost človeka, ki jo je dosegal z močjo telesa, duha, srca in značaja. To izročilo sokolov je Leon Štukelj ponotrnil in živel vse svoje življenje. Iz te tradicije so črpala tudi številna druga novomeška športna društva, klubi in posamezniki, ki so v 2. polovici 20. stoletja do današnjih dni dosegali vrhunske rezultate na domači in mednarodni ravni.

Zato je namen Štukljevega leta v MO Novo mesto graditi celovitost na vseh področjih, saj je zdravo telo temelj za zdrav um, zdravo čustvovanje, ustvarjanje, delovanje, delo, prenos etičnih in moralnih vrednot skozi vzgojo najmlajših. Vse to je osnova srečnega in harmoničnega življenja posameznika v naravnem in družbenem okolju, ki ga obkroža. Z različnimi družbenimi, kulturnimi, športnimi, družabnimi in zabavnimi dogodki bomo spodbujali in gradili ozračje zdravega duha v novomeški občini za vse generacije brez razlik in izključevanj ter s posebnim posluhom za ranljive skupine.

Tako bomo od 1. januarja 2018 v Novem mestu še posebej športni. Pozivamo športna in druga društva, da pripravijo bogat in kakovosten program za vse Novomeščane, da skupaj počastimo 120-letnico rojstva Leona Štuklja in vse, kar nam predstavlja danes, ko se oziram na njegovo bogato življenje in dediščino, ki nam jo je zapustil. Osrednja dogodka bosta dva, oba 12. 11. 2018: odprtje razstave o življenju in delu Leona Štuklja v Dolenjskem muzeju ter slavnostna akademija, za katero stiskamo pesti, da jo bomo lahko pripravili na prenovljenem velodromu v Češči vasi.

> Klara Golič, folklorno društvo Kres

KRES V EGIPTU

Letošnje poletje smo se Kresovci odzvali povabilu Egiptovsko-slovenskega društva Snežinka iz Kaira, obenem pa izkoristili čudovito in enkratno priložnost tudi za krajši oddih. Ogledali smo si najpomembnejše znamenitosti starega Egipta, od velikih in slavnih piramid do skrivnostnih grobnic ter veličastnih templjev. Raziskovali smo čudovit in barvit podmorski svet, s štirikolesniki smo prevozili puščavo in začutili utrip tamkajšnjega načina življenja, ušle nam niso niti kamele. Seveda pa smo prišli v Egipt po »službeni dolžnosti«, ki smo jo po besedah tamkajšnjih gledalcev več kot odlično opravili. V eni od dvoran Opere Kairo smo s celovečernim koncertom suvereno in s ponosom v očeh predstavili slovensko ljudsko izročilo. S plesom, pesmijo in slikovnim prikazom smo nad Slovenijo navdušili številčno občinstvo.

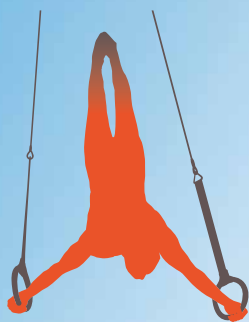

Radi plešete, pojete, igrate violino, harmoniko ali klarinet, ste radi v dobri družbi?

Pridružite se nam in skupaj z nami pišite čudovito folklorno zgodbo, kajti folklorja ni samo plesanje polk in valčkov, folklorja je način življenja, iskren nasmeh, ponos v srcu in prava družina. Pričakujemo vas ob nedeljah ob 19. uri v Kulturnem centru Janeza Trdine Novo mesto. Za vse ostale informacije pišite na fdkres.si@gmail.com, na našo Facebook stran ali na številko 041 675 294.

Foto: arhiv folklornega društva Kres

ŠTUKLJEVO LETO 2018

ZDRAV DUH V NOVEM MESTU

JANUAR

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

FEBRUAR

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

MAREC

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

APRIL

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

MAJ

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

JUNIJ

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

JULIJ

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

AVGUST

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

SEPTEMBER

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

OKTOBER

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

NOVEMBER

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

DECEMBER

PON	TOR	SRE	ČET	PET	SOB	NED
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

VESELI DECEMBER V NOVEM MESTU

Novi trg, Glavni trg, org: Zavod Novo mesto, visitnovomesto.si

Prihaja Veseli december, praznično ozračje in živahno dogajanje za vse generacije in okuse. Osrednje prizorišče bo zaradi obnove Glavnega trga letos na Novem trgu, kjer vas na čarobno okrašenem in osvetljenem trgu pričakujejo drsališče, Pravljična dežela, zimska kulinarična ponudba in številne brezplačne prireditve s tradicionalnim silvestrovanjem na prostem. Nismo pa pozabili na Glavni trg, na katerem bo božični večer in ga bo z Novim trgom povezovala Novomeška promenada.

MESTNO DRSALIŠČE

ponedeljek, 5. 12., Novi trg

V decembru, vse do konca starega leta, bo na Novem trgu postavljeno drsališče. Letos je MO Novo mesto namesto dragega najema ledenih drsališč za enaka sredstva postavila drsališče iz umetne mase. To je večje, bolj prijazno uporabnikom, primernejše za otroke in začetnike, trajnostno in energetsko vzdržno, saj ne potrebuje agregata za izdelavo ledu in velike porabe električne energije, vzdrževanje je cenejše in lažje, predvsem pa ostaja v uporabi na različnih lokacijah za vse občane tudi v preostanku leta. Možen bo tudi najem drsalk po simbolični ceni ter ostale športne in zabavne dejavnosti na drsališču.

PRIHOD MIKLAVŽA IN SLAVNOSTNI PRIŽIG LUČK

ponedeljek, 5. 12. ob 17. uri, Novi trg

Za uvod v Veseli december bo Novo mesto vnovič obiskal **sv. Miklavž** (v sodelovanju z DPM Mojca). Skupaj z županom MO Novo mesto Gregorjem Macedonijem bosta pozdravila meščane, simbolno prižgala praznične luči in razsvetlila mesto. Miklavž bo s spremstvom pozdravil in obdaril vse pridne otroke, pospremil pa ga bo tudi nastop čisto pravih **Miklavževih parkljev**.

PRAVLJIČNA DEŽELA IN OTROŠKI PROGRAM

od 5. do 31. 12., vsak dan, Novi trg

Še ena novost v letošnjem letu bo čisto prava Pravljična dežela, ki jo bomo postavili skupaj z našimi najmlajšimi iz novomeških vrtcev in šol. V čarobnem zimskem okolju bodo otroci lahko raziskovali čarobni gozd, ustvarjali na delavnicah, se popeljali z božičnim vlakcem, obiskali različne predstave, nastopali pa bodo tudi oni. Seveda nas bo obiskal tudi **dedek Mrz** (v sodelovanju z DPM Mojca).

VEČERNI PROGRAM IN KULINARIČNA PONUDBA

od 22. do 30. 12., Novi trg

Bogat izbor brezplačnih koncertov je sestavljen za vse generacije in okuse. V Novo mesto prihajajo **Klemen Klemen, Dalaj Eegol, Nipke in Trkaj**, po dolgem času napovedujemo tudi veliki koncert skupine **Siddharta** z gosti **Jardier**, na božični večer bomo prisluhnili **slovenski popevki in božičnim uspešnicam** v prav posebni zborovski izvedbi, v večeru **Po domače** bomo slišali najboljše doljenjske ansamble, kot so Šment, Mladi Dolenjci, Novi spomini in legende **Fantje z vseh vetrov**. Na predvečer silvestrovanja pa vabljeni tudi na **otroško silvestrovanje** in **dobrodelni koncert** v sodelovanju z OZRK Novo mesto. Vse prireditve bo dopolnjevala bogata kulinarična ponudba.

BOŽIČNI VEČER NA GLAVNEM TRGU

nedelja, 24. 12., Glavni trg

Na sveti večer boste obiskovalci lahko obiskali maše polnočnice v obeh mestnih cerkvah in prisluhnili prav posebnemu božičnemu koncertu vokalnega kvarteta na Glavnem trgu.

SILVESTROVANJE NA NOVEM TRGU

nedelja, 31. 12., Novi trg

Vrhunec prinaša veliko silvestrovanje v Novem mestu, na katerem bodo nastopili domači **MRFY**, energični **TABU** in zabavni ansambel **AZALEA**.

Organizacija: Zavod Novo mesto
v sodelovanju z: **MO Novo mesto**, **DPM Mojca**, **OZRK Novo mesto**
vrtni Pedenjped, **Ciciban**, **Ringa raja**

Generalni pokrovitelj Veselega decembra 2017:

TOTAL, d. o. o.

Informacije in stiki:

Zavod Novo mesto

Novi trg 5, 8000 Novo mesto, 07 393 0390

info@kcjt.si / www.visitnovomesto.si

PROGRAM VESELEGA DECEMBRA 2017

Torek, 5. 12. 2017 @ Novi trg

ob 16. uri: odprtje PRAVLJIČNE DEŽELE in MESTNEGA DRŠALIŠČA

ob 17. uri: otroška predstava: **Teater Cizamo: MIKLAVŽEVA PARKLJA**

ob 17.30: **PRIHOD MIKLAVŽA** in **SLAVNOSTNI PRIŽIG LUČK**

Petek, 22. 12. 2017 @ Novi trg

ob 21. uri: **hip hopsterji: NIPKE | TRKAJ | KLEMEN KLEMEN | DALAJ EEGOL**

Sobota, 23. 12. 2017 @ Novi trg

ob 21. uri: **JARDIER & SIDDHARTA**

Nedelja, 24. 12. 2017 @ Glavni trg

ob 22. uri: **BOŽIČNI KONCERT**

Ponedeljek, 25. 12. 2017 @ Novi trg

ves dan: **MESTNO DRŠALIŠČE & PRAVLJIČNA DEŽELA**

Torek, 26. 12. 2017 @ Novi trg

ob 17. uri: otroški program: **Mali Pedenjped: Božične pesmi**

ob 17.30: otroški program: **Gledališče Makarenko: Zimske radosti**

Sreda, 27. 12. 2017 @ Novi trg

ob 17. uri: otroški program: **vrtec Ringa raja**

ob 17.30: otroški program: **Gledališče Čupakabra: Cirkus Kolibris**

Četrtek, 28. 12. 2017 @ Novi trg

ob 17. uri: otroški program: **Ciciban**

ob 17.30: otroški program: **Gledališče otroke išče: Ta prava**

Petek, 29. 12. 2017 @ Novi trg

ob 16. uri: dobrodelni bazar OZRK Novo mesto: **Iz omare za otroke**

ob 17. uri: otroški program: **otroška predstava**

ob 17.30: otroški program: **Cat: Piknik na severnem tečaju (z delavnico)**

ob 19. uri: **po domače: ansambli ŠMENT | NOVI SPOMINI | MLADI DOLENJCI | FANTJE Z VSEH VETROV**

Sobota, 30. 12. 2017 @ Novi trg

ob 16. uri: dobrodelni bazar OZRK Novo mesto: **Iz omare za otroke**

ob 17. uri: **Cat: OTROŠKO SILVESTROVANJE z delavnico**

ob 17.30: otroški program: **SLOVO DEDKA MRAZA**

ob 21. uri: **DOBRODELNI KONCERT: JAJA BOJZ | ANKA BOYS | ŽUTA MINUTA**

Nedelja, 31. 12. 2017 @ Novi trg

od 21. ure: **SILVESTROVANJE**

MRFY | TABU | voščilnica župana | ansambel AZALEA

ANTON PODBEVŠEK TEATER V LETU ODPOROV

Pred iztekajočim se letom je smiselno razmisliti o letu, izpostaviti določene dogodke, dosežke, jih osvetliti, preden se prične novo leto in z njim nova programska uresničitev najmlajšega slovenskega profesionalnega gledališča – **Anton Podbevšek Teatra**. APT je kreativno leto 2017, ki ga je v premiernih uprizoritvah tematsko skozi iniciacijo simbolnega vodila ideja družbeno prelomnih svetovnih dogodkov, poimenoval **Odpori**. Žanrska in zvrstna usmeritev APT-a so bile premierne produkcije režiserjev **Sebastijana Horvata**, **Nejca Gazvode**, **Gregorja Luška** in **Matjaža Bergerja**. APT se je v lanskem letu uvrstil na vse tri najpomembnejše slovenske gledališke festivale; s predstavo *Plovemo* (avtorski projekt po motivih *Igric* Dominika Smoleta) v režiji in koreografiji Jane Menger se je uvrstil v tekmovalni program **47. Tedna slovenske drame v Kranju**; s predstavo *Jules Verne: 20 000 milj pod morjem* v režiji Matjaža Pograjca v tekmovalni program 17. festivala uprizoritvenih umetnosti za otroke in mlade **Zlata paličica v Cankarjevem domu Ljubljana** in s predstavo *Slovenija gori!* v avtorstvu in režiji Sebastijana Horvata na **52. Festival Borštnikovo srečanje v Mariboru**.

V letu 2017 je APT med drugim beležil številna gostovanja po Sloveniji in tujini. Identitetno raziskovalno in svojevrstno estetsko novomeško gledališče, ki ne podaja zgolj vsebin, ampak jih prvenstveno sprva misli, je uprizorilo gledališke predstave v Narodnem domu, Maribor, Plesnem Teatru Ljubljana, Prešernovem gledališču Kranj, Stari mestni elektrarni, Ljubljana, Kulturnem centru Delavski dom Zagorje, večkrat v Cankarjevem domu, Ljubljana, s katerim APT produkcijsko kontinuirano sodeluje že od ustanovitve, v Kulturnem domu Kobarid, Slovenskem narodnem gledališču Maribor, Slovenskem ljudskem gledališču Celje ... APT je v iztekajočem se letu realiziral več mednarodnih gostovanj, svoje gledališke produkcije je uprizoril v Bolgariji, na Hrvaškem in v Avstriji. Izpostaviti velja gostovanja v verziji »**Site-specific**«, ko so bile APT-ove predstave odigrane v prostorih, ki prvenstveno niso namenjeni uprizoritveni funkciji, so se pa z uprizoritvami prvotne (na)mere prostora namensko preoblikovale in dobile nove prostorsko-časovne dimenzije, prav tako, kot so uprizoritvene vsebine ponudile nove poglobljene pomene. V mestu **Korčula** je bila uprizorjena predstava režiserja Matjaža Bergerja

Heraklit/Zenon: Čas je otrok, ki se s kamenčki igra: otrok na prestolu, v **Nacionalnem parku Mljet** pa delo Slavoj Žižka *Trojno življenje Antigone (Etično-politična vaja)*, ki jo je APT v režiji Matjaža Bergerja sicer prvič v **svetovni praižvedbi** realiziral v APT-ovi Dvorani novomeške pomladi. Delo Georgija Gospodinova *Fizika žalosti* v režiji Tjaše Črnigoj je bila uprizorjena na 5. internacionalnem gledališkem festivalu **TARA-RA-BUMBIA 2017** v bolgarskem mestu Blagoevgrad, o katerem so obširneje poročali v bolgarskih medijih. Predstavo *Ljudje, kot smo mi* v avtorstvu in režiji Nejca Gazvode pa je APT uprizoril v Kulturnem domu Pliberk na avstrijskem Koroškem.

Poleg uprizoritev iz preteklih produkcijskih let APT-a in drugih gostovanj slovenskih gledališč v Dvorani novomeške pomladi velja izpostaviti soarejo predavatelja **dr. Rastka**

Fotografija z vaje Trojno življenje Antigone, Nacionalni park Mljet, foto: Nastja Vidmar

Fotografija s predstave Trojno življenje Antigone, foto: Barbara Čeferin

Fotografija s soareje dr. Rastka Močnika Julijina vrnitev, foto: Nastja Vidmar

Močnika o **Juliji Primic**, ki je obiskovalcem soareje ponudila raziskovalčevo dolgoletno semiotično analizo iz življenja Julije Primic in Franceta Prešerna ter z njima povezanimi jezikovno oziroma zgodovinsko družbenimi pojavi. Primož Žižek je na koncertu v APT-u pod imenom Erik Platon skupaj z zasedbo Problemi premierno predstavil glasbo s plošče EPP/Ekonomsko propagandni pop.

Poudariti velja še decembrsko soarejo **Matjaža Bergerja** *Lekcija gledališča, lekcija športa*, ki skuša skozi teorijo interpretirati njuno kompleksno razmerje.

V letu 2017 so bili v Dvorani novomeške pomladi in v ART kinu APT-a/Dvorani Bertolta Brechta projicirani raznovrstni filmi, dobitniki evropskih in svetovnih filmskih nagrad, in sicer v okviru filmskih festivalov: Filmski teden Evrope (v sodelovanju z Razvojnim centrom Novo mesto), Film na oko in Ljubljanski mednarodni filmski festival – **LIFFE**. V APT je bila predvajana novomeška premiera filma o alpinistih Vanji Furlanu in Tomažu Humarju *Ama Dablam, izsanjane sanje*.

APT je v letu 2017 realiziral posebne izobraževalno umetniške dogodke na področju umetniške besede in ostalih umetniških performativnih praks oziroma disciplin gledališkega poklica: predavanja, predstavitve, informanse in uprizoritve za predšolske otroke, šolajoče učence in učence osnovnih oziroma srednjih šol ter študentke in študente AGRFT. APT se je pri tem povezoval z vrtcem Pedenjped Novo mesto, vrtcem Ciciban Novo mesto, Osnovno šolo Grm, Osnovno šolo Center, Osnovno šolo Bršljin, Osnovno šolo Toneta Pavčka, Osnovno šolo Podbočje, s Podružnico Mali Slatnik, z Gimnazijo Novo mesto, z Ekonomsko šolo Novo mesto, s Šolskim centrom Novo mesto, s Srednjo vzgojiteljsko šolo, z Gimnazijo Ljubljana in AGRFT-jem.

APT bo v letu 2018, ko beležimo 120 let od rojstva Antona Podbevška, prvega slovenskega avantgardista in »frontmana« prve slovenske umetniške avantgarde, (po) imenovane Novomeška pomlad, nadaljeval s svojo temeljno raziskovalno dejavnostjo gledališča kot oblike misli, med teorijo sodobne umetnosti in sodobne uprizoritvene prakse utemeljene z Artaudovim totalnim gledališčem, ki prinaša drugačen kontekst komunikacije z občinstvom, prinaša performativno umetnost, informans, postopek ..., ki skozi raziskavo tvega in to tveganje uprizarja v različnih žanrskih kodih, uprizoritvenih zvrsteh, kontekstih in performativnih prostorih.

Foto: Peter Žumit Fabjančič

				NOVO MESTO	ČETVEROKOTNIK Z ENAKIMI STRANICAMI	KDOR JE DOSEGEL KAK REKORD	TANČICA, PAJČOLAN	KOCBEK, EDVARD	AMERIŠKO ZDRUŽENJE ZA STANDARDIZACIJO	OBRAT ZA IZDELAVO VIJAKOV	ZVEZNA DRŽAVA NA JV ZDA	MESTO OB VOLGI V RUSIJI
				NASELJE PRI BREŽICAH								
				ZELO MOČNA, VPLIVNA DRŽAVA								
				IZRAELSKA LUKA				FR. PISATELJ (EMILE) SL. KANTAVTOR (SMOLAR)				
				SLOVENSKA SLIKARKA (PESTENJAK)					GROBO VOLNENO SUKNO ZNAČILNOST UMNEGA			
				ROBERT REDFORD			ZLATNIK GR. MIT. LETALEC, DEDALOV SIN					
				IME IGRALCA ŠERBEDŽIJE								
NOVO MESTO	OBSEKANE VEJE, KLESTJE	KDOR IZDELUJE ALI PRODAJA DRAGOČENOSTI, NAKIT	SLOVENSKI ROKOMETAS (JURE) KRIČANJE, VPITJE					MORALA, ETIKA SL. BALETNIK IN KOREOGRAF (METOD)				
MAT. FUNKCIJA, DOBLJENA Z ODVAJANJEM					OBMOČJE, PODROČJE LETOVIŠČE V MEHIKI						ŽENA VIKONTA	GRAFIČNA TEHNIKA GLOBOKEGA TISKA
KDOR SE POKLICNO UKVARJA Z BRITJEM						Z RESO PORASLO PODROČJE IT. REŽISER (... P. PASOLINI)						
DALJŠI MOŠKI SUKNJIČ					DELEŽ DRUŽABNIKA RUSKO TOVORNO LETALO						IVA KRAJNC AMERIŠKA IGRALKA (THURMAN)	
EDVARD GRIEG			MESTO V Z. TURČIJI LESTEV						ULTRAKRATKI VALOVI IND. MESTO V OHIU, ZDA			
MAJHNO KOLENO							OTOŠKA DRŽAVA V JZ OCEANJI TEKSTILNA SUROVINA					
SESTAVIL: PETER UDIR	POTRDILO O OBISKOVANJU PREDAVANJ V SV. PISMU MATISAMUELA							NEMŠKI FILOZOF (IMMANUEL) DRŽAVNA BLAGAJNA				
V VODI TOPNA BAZIČNA BELJAKOVINA V CELIČNEM JEDRU						ČEBELJA PAŠA SLOVENSKA UGANKARSKA REVIJA				TAVČAR, IVAN TRENJE		
SLOVENSKI PESNIK (AŠKERC)					KAROTINOID V KORENJU KEM. SIMBOL ZA LITIJ							
MITOLOŠKO BIVALIŠČE UMRLIH			VLJUDNOST, UGLAJENOST									
NAPLAČILO, NADAV			MOČEN VETER OB NEURJU						EGIPČANSKI BOG SONCA			

ABAKA - tekstilna surovina; **JERAS** - sl. baletnik in koreograf (Metod); **SARATOV** - mesto ob Volgi v Rusiji; **TESTURA** - potrdilo o obiskovanju predavanj;

Geslo pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka. Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispale do 5. januarja, in med njimi izžrebali 10 nagrajencev. Dolenjč Hotel Restavracija Bowling prispeva 3 nagrade v obliki malice za dve osebi, podarili pa bomo še 7 promocijskih dežnikov Novo mesto.

Ime in priimek:

E-naslov in telefon:

Iskano geslo:

Veseli december

NOVI TRG ★ NOVO MESTO
Mestno drsališče

TOR | 5. 12.

PRIHOD MIKLAVŽA, PRAVLJIČNA DEŽELA
IN OTROŠKI PROGRAM

PET | 22. 12. NIPKE I TRKAJ
KLEMEN KLEMEN I DALAJ FEGOL

SOB | 23. 12.

JARDIER I SIDDHARTA

NED | 24. 12. GLAVNI TRG BOŽIČNI VEČER NA GLAVNEM TRGU

PET | 29. 12.

ŠMENT
NOVI SPOMINI
MLADI DOLENJCI

FANTJE Z VSEH VETROV

SOB | 30. 12.

JAJA BOJZ
ANKA BOYS
ŽUTA MINUTA
OTROŠKO
SILVESTROVANJE

SILVESTROVANJE NA NOVEM TRGU

NED | 31. 12.

IN VOŠČILNICA ŽUPANA

MRFY
ANSAMBL AZALEA

TABU

NOVO
MESTO

ORGANIZACIJA: ZAVOD NOVO MESTO
V SODELOVANJU Z: MO NOVO MESTO / DPM MOJCA / OZRI NOVO MESTO
VRTCI PEDEVPED / CIGIBAN / RINGA RAJA

GENERALNI POKROVITELJ: TOTAL D.O.O.